

TISDAG 25 FEBRUARI 2014 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864

Protesterna i Sarajevo visar vägen för andra städer

Igor Stiks om hur Europa ska undvika katastrofen. Sidan 8

Ny debattsajt. Symboliskt viktigt att stänga ute vita, skriver Lyra Ekström Lindbäck. Sidan 9

Stark dokumentär. Leif Zern om musiken som gav hopp i koncentrationslägret. Sidorna 6-7

Konst med nya ögon

Ny teknik gör att vi snart kan se skulpturutställningar från hela världen hemma - eller skriva ut egna 3D-kopior av konstverken. Konstnären Caspar Forsberg vill 3D-skanna hela Slussenområdet. Sidorna 4-5

Inlämning pågår till Kaplans Exklusiva

Vi söker finare smycken, silver samt ädelstenar

Värderingen är öppen vardagar 10-18

Kaplans[®]
AUKTIONER

Biblioteksgatan 5
info@kaplans.se
08 545 016 00
www.kaplans.se

Har du några spåk fågor?

Läs frågor och svar från Språkrådet på dn.se/fraga-om-spraket

Krönikan.

Johan Croneman: En film om arbetande människor är närmast osannolikt år 2014

När nästan allt annat är låtsas-tv och melodicharad så sänder SVT en dokumentär om några kvinnor på ett tvätteri. Det är fantastiska fyrtiofyra minuter.

örst skäms jag ordentligt för att jag missade den (gick på SVT den 13 februari, skyller på OS) – sedan skäms jag ordentligt efter att jag har sett den. Eller rättare sagt: Skäms för det jag nästan aldrig ser. Och glömt. Eller förträngt.

Jag måste försöka reda ut det här. Filmen heter "Rent, vitt, slätt och några livstycken", den är gjord av dokumentärfilmarna Kåge Jonsson och Håkan Pieniowski, och handlar om kvinnor på ett tvätteri i Norrköping. Det är fantastiska fyrtiofyra minuter.

Jag vet inte riktigt varför, men mitt i tvätteriet, omgiven av arbetande kvinnor, har filmarna placerat konsertpianisten Mats Jansson. Medan skjortorna och sjukhusrockarna på löpande band dansar förbi, tätt ovanför hans huvud, spelar han Chopin, ackompanjerad av tvätteriets maskiner och fabriakens omisskännliga naturljud. Nej, vet inte riktigt varför – men det är gudomligt vackert, och det fungerar fantastiskt bra.

Kanske är det någon slags kulturkontrast man letat efter, och jag tror i sådant fall att man har hittat den.

Sedan är det mycket enkelt: Kameran rör sig inne i tvätteriet, missar inte en detalj, inte en kvinna, inte ett ansikte, inte en ostruken trasa. Vi ser kvinnorna, vi hör hur de talar, en efter en, men bara som en voice over – egentligen vet vi inte vem som säger vad. Det är en kör av röster, ett oavbrutet berättande,

Det ingår kanske i en samhällsstrategi att vi inte skall se de här kvinnorna, bara ta emot deras arbete som en självklarhet.

och snart sitter jag helt förhäxad och förundrad och väntar inte ett ögonblick på att något särskilt skall hända, bara helt koncentrerad på det som jag får berättat för mig.

En film om arbetande människor! Närmast helst osannolikt, februari 2014, när nästan allt annat är låtsas-tv och melodicharad och lek och tafatt och sjung och ät och sup med en b-kändis.

Igen: En film om arbetande människor, deras berättelser, och deras tankar och villkor, och förhoppningar. En del grusade sådana. Andra lever på hoppet, och i drömmen, sanning att säga står de flesta fast förankrade på jorden. Rätt tungt, där på fabriksgolvet. En ledsen, nedstämd kvinna pratar om hur hon efter fyrtio år slitits ut, kroppen har gått sönder, men typiskt nog säger hon: "Mycket är säkert mitt eget fel".

Politiker pratar teknologi och globalisering och framtid och det svenska musikexportundret – jag har inte hört en enda politiker prata om de här kvinnorna på det här tvätteriet i Norrköping. På decennier.

Är det någon som ens visste att de fanns kvar? Tvätta och sådant

skit, gör man det fortfarande?

Kvinnorna byter stationer med varandra, de galgar, de manglar, de viker – viker, manglar, galgar. Det är slitigt, monotont, långsamt, ibland säkert rent självmördande. "De första femton åren vek jag skjortor. Här blir man aldrig färdig".

Och ändå: Mycket de pratar om är ren glädje. Det är glädje över sammanhållningen, att ingå i ett sammanhang, glädje över att över huvud taget ha ett jobb, att kunna försörja sig, sina barn, komma hem till sin familj och känna sig stolt. De flesta tycker att de gör något bra, något viktigt, "man ställer ju klockan och går upp". Stämplar in 06.48, stämplar ut 16.08.

Kåge Jonsson och Håkan Pieniowski är flugan på väggen, här finns en direkthet och en närvaro man sällan varken ser eller hör.

Det ingår kanske i en samhällsstrategi att vi inte skall se de här kvinnorna, bara ta emot deras arbete som en självklarhet. Hur många gånger de senaste 15–20 åren har vi inte fått höra att de här jobben inte finns kvar längre, det finns inga fabriker, inga arbetare längre. Här finns det bara entreprenörer i databranschen, optionsmäklare och gymnasieutbildningar för dansare och spelkonstruktörer. Och så det nya moderata arbetarpartiet förstås, och sossar som anpassar sig till "den nya tiden".

Några kvinnor på ett tvätteri i Norrköping? "Nej du, det tror vi inte på."

kulturdebatt@dn.se

Rocky. Av Martin Kellerman – i DN Kultur

DN.KULTUR

Redaktionen

Kulturchef: Björn Wiman.
Bitr kulturchef: Åsa Beckman.
Editionschef: Harald Bergius.
Idé & Kritik-redaktör: Kristina Lindquist.
Nyhetsredaktör: Torbjörn Ivarsson.
Redigeringsansvarig: Mats Odéen.
Art director: Lotta Ek.
Redigering: Lotta Holm, Annelie Johansson och Ulf Österström.

Veckan enligt DN Kultur

Måndag. Krönika: Maria Schottenius eller Catia Hultquist.
Tisdag. Tv-krönika: Johan Croneman.
Onsdag. Skivrecensioner. Krönika: Matilda Gustavsson eller Mona Masri.
Torsdag. Konst. Tv-krönika: Niklas Wahllöf.
Filmfredag. Krönika: Fredrik Strage.
Boklördag. Krönika: Hanna Fahl.
Kultursöndag. Krönika: Björn Wiman.

Har du ett nyhetstips?

Ring: 08-738 12 33.
 Eller mejla någon av nyhetsreportrarna, vars mejladresser finns på nästa uppslag.

Vill du komma i kontakt med våra ämnes-skribenter mejla:

barnung@dn.se
film@dn.se
konst@dn.se
kulturdebatt@dn.se
litteratur@dn.se
musik@dn.se
teater@dn.se

Fler kanaler

Nätet: dn.se/kultur
Mobil: mobil.dn.se
Läsplatta: appen heter DN+
Twitter: @dnkultur

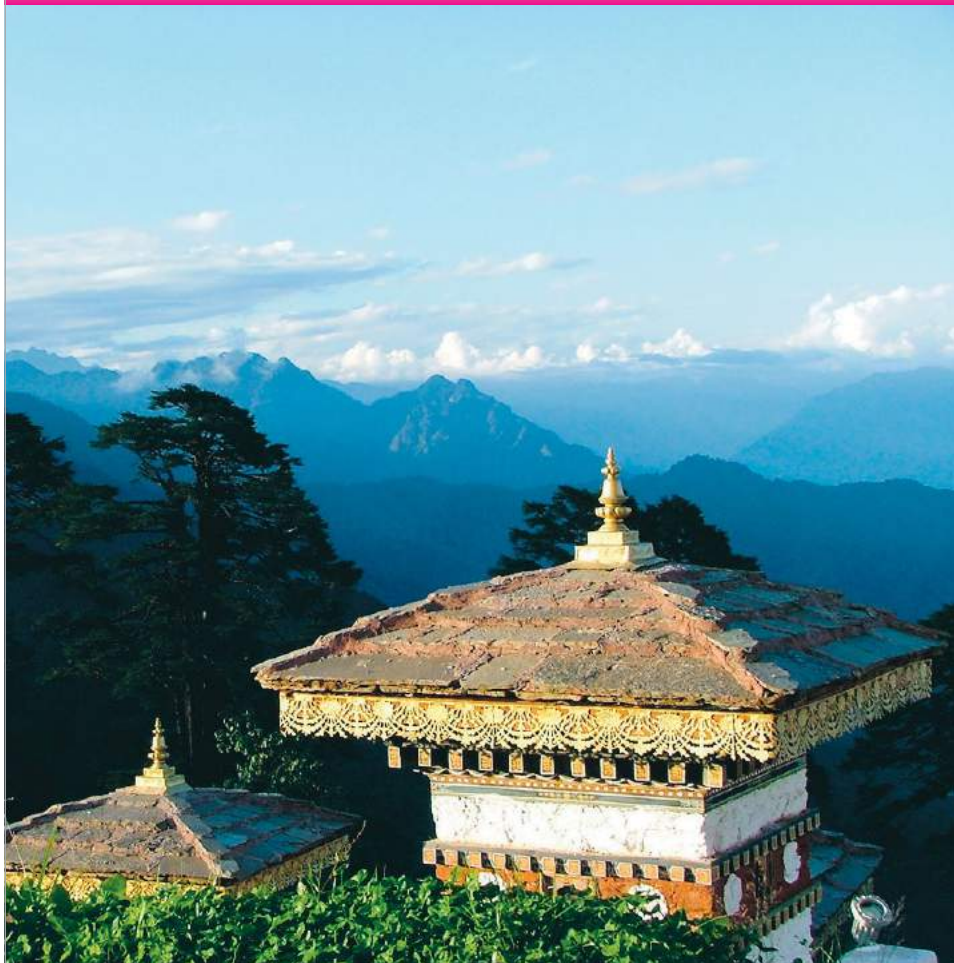
För insänt material ansvarar ej.

Dagens omslag: Bilden på konstnären Caspar Forsberg är tagen av Anna-Lena Wejderman.

VÄRLDENS ALLA MÖJLIGHETER – ANVÄND DITT KORT

Fler erbjudanden på: DN.se/dnkortet

EN RESA TILL BHUTAN, NEPAL OCH TIBET:

HIMALAYA – VÄRLDENS TAK

Vi möter tre spännande kulturer formade av sitt geografiska läge invid världens högsta bergskedja. I *Bhutans* gröna dalgångar möter vi en kultur med urgamla traditioner som fått leva kvar nästan utan yttre påverkan. I *Nepal* besöker vi de välbevarade hinduiska huvudstäderna från Malla-dynastin. En av resans höjdpunkter blir en flygtur över snöklädda toppar till världens högsta berg, Mount Everest. Resan avslutas i *Tibet*. Tillsammans med pilgrimer cirkulerar vi runt templet Jokhang, Lhasas hjärta. I det storslagna landskapet färdas vi över pass på 5 000 meter, ser den heliga sjön Yamdrok och möter nomader som med sina jakar gör tillfälliga stopp i ett evigt vandrande.

DN-kortserbjudande: 45 800 kr/person.

Datum: 30/9 – 17/10 2014.

Tillägg för enkelrum: 3 500 kr/person.

Informationskväll: Torsdag 20/3 kl 18.00 i aulan på Eriksbergsgg 8B.

Anmälan till Världens Resor.

Bokning: info@varldensresor.se eller ring 08-669 55 25.

Läs mer: dn.se/dnkortet

RES I TID OCH RUM TILL TURKIET

När du vill kombinera sol och bad med kulturupplevelser, vacker natur och god mat så är Turkiet ditt resmål. Med Deturs höga klass på boende och skickliga guider har du drömsemestern säkrad.

Det finns två rundresor att välja mellan. För dig som tycker om äventyr finns *Kappadokien* med mystiska grottbyar och underjordiska städer. Du som vill besöka Turkiets mest berömda platser längs medelhavskusten väljer *Lykien*. När du är mätt på upplevelser låter du dig väl smaka av det turkiska kökets läckerheter och kan koppla av med shopping.

DN-kortserbjudande: 500 kr rabatt/person på ordinarie pris från 1 999 kr/person

Datum: avresa mellan 8 mars och 8 november 2014

Tillägg för enkelrum: 600 kr/person och vecka

Bokning: DN.se/dnkortet – kampanjkod DNVIP

Läs mer: DN.se/dnkortet

VACKRA VIA VENETO VÄNTAR

Följ med på en 8-dagars rundresa till några av Italiens mest kända och okända platser. Vi besöker Venedig, Verona och Vicenza varvat med medeltida byar på landsbygden och Dolomiternas himmelska höjder. Vistelsen toppas av härliga smakupplevelser med ost-, vin- och grappaprovning.

I resan ingår flyg, boende på mellanklasshotell, halvpension, transfers, guidning och inträden till samtliga sevärdheter.

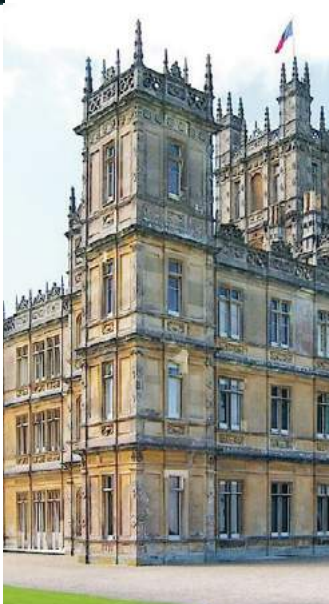
DN-kortserbjudande: 11 985 kr/person (ord pris 13 985 kr)

Avresa: 21/5, 28/5, 4/6 och 11/6

Tillägg för enkelrum: 1 500 kr/person

Bokning: solresor.se, 08-454 39 10 uppge kampanjkod DNVEN-2014. Erbjudandet gäller tom 31 mars 2014.

Läs mer: solresor.se/dnkortet

FIRA PÅSK I SLOTTSMILJÖ OCH DRICK TE SOM EN DROTTNING

Ge dig själv ett guldägg i påsk – unna dig en lyxweekend i London. Välj mellan tre- eller fyrstjärnigt hotell inklusive unikt besök på Highclere Castle ("Downton Abbey") och generöst uppdukad afternoon tea på flotta Fortnum & Mason. Du bor på Imperial Hotel eller Kenilworth Hotel, båda centralt belägna. Två nätter i dubbelrum, kontinental frukost, den unika slottsturen och afternoon tea ingår i priset.

DN-kortserbjudande: från 2 700 kr/person, flyg tillkommer – boka genom Getaway Travel eller själv. Extra natt på hotell kan också bokas.

Datum: 21-23 april 2014

Tillägg för enkelrum: från 1 000 kr/person

Bokning: Getaway Travel 08-661 00 25 eller info@getaway.se

Sista anmälningsdag 10 mars 2014.

Läs mer: getaway.se

SKÖN WEEKENDVANDRING PÅ MALLORCA

Möt våren på Mallorca. Under fyra dagar upplever vi denna Medelhavspärlas bästa sidor. Vi bor i byn Sóller med nära till allt som bör upplevas: magnifika berg, andlös utsikt, slingriga smågator, charmiga serveringar, badstrand och fiskehamn. Med hjälp av svenska guider lotsas du mellan allt som är värt att se. Efter välgörande vandringar har du fri tillgång till SPA-avdelning med bastu, jacuzzi och pool (både ute och inne). Vi kan varmt rekommendera att du provar hotellets egenproducerade vin som passar utmärkt till alla de rätter som serveras vid middagarna.

DN-kortserbjudande: 8 550 kr/person (ord pris 9 250 kr)

Datum: 17-20 maj 2014

Tillägg för enkelrum: 1 000 kr/person

Bokning: DN.se/dnkortet eller 0771-14 30 30

Läs mer: DN.se/dnkortet

Nyheter

I korthet.

2000 fornlämningar funna i Uppland

Arkeologi. 2000 nyfunna forn- och kulturlämningar, däribland ett gravfält och två boplatser från stenåldern – det är resultatet av de omfattande inventeringar av fornlämningar som under tre år har genomförts i åtta socknar i norra Uppland. Projektet inleddes 2011 och syftar till att öka kunskapen om områdets förhistoriska kulturlandskap. Resultaten, vilka sammanfattas av länsstyrelsen i en ny rapport, förstärker bilden av att människor har levat och begravts längs den tidens vattenleder och i dalgångar.

Matilda Källén

Det kommer nog att storma en hel del om det.

Janne Josefsson kommenterar för Aftonbladet nyheten att han och Belinda Olsson ska leda ett SVT-program inför årets riksdagsval.

Foto: Bertil Enevåg/Ericson/TT

Jazzfestival får nytt liv

Festival. Nedlagda Göteborgs Jazzfestival lever vidare. Föreningen Classic Jazz Göteborg tar över festivalen och döper om den till Classic Jazz Festival, skriver Göteborgs-Posten. Festivalen äger rum i slutet av augusti, exakt var är inte känt. Det var i början av februari som Göteborgs Jazzfestival meddelade att de lägger ned verksamheten efter 25 år på grund av för tung arbetsbörda och osäkra ekonomiska förutsättningar. TT

Siesta ersätter inte hela biljetten

Festival. I fjol tvingades Siestafestivalen i Hässleholm ställa in på grund av otillräcklig biljettförsäljning. Trots att Allmänna reklamationsnämnden nyligen slog fast att de biljettköpare som vill få tillbaka hela biljettpriset bör få det, meddelar Siestafestivalen nu att man inte erbjuder mer än två tredjedelar av priset som kompensation, uppger SVT:s "Kulturnyheterna".

Laleh

Enligt Mikael Fredholm på kulturföreningen Markan/Siesta har de drabbade köparna accepterat erbjudandet. De som inte har sökt kompensation kan använda fjolårets biljett till sommarens festival, vilken äger rum i Hässleholm den 11–12 juli.

Under måndagen fyllde Siesta också på sitt startfält med Laleh. Bland festivalens redan bokade artister finns Icona Pop, Abidaz och Kristian Anttila. Matilda Källén

16

är gammal är Jo Nesbøs bok...

...”Kackerlackorna” när den denna vecka går in på första plats på New York Times bästsäljarlista. Boken är nyligen släppt i USA. Den norske författaren är på hemmaplan aktuell med boken ”Sønner”, som släpps den 19 mars.

”Heroes” återvänder 2015

Ali Larter i "Heroes".

Foto: Wenn/AOP

Tv. Tv-serien "Heroes", som började sändas 2006 men lades ned efter fyra säsonger, återvänder som "Heroes: reborn" 2015, skriver The Independent. Sci fi-dramat följde ett antal människor som upptäckte att de hade superkrafter. Den nya serien, återigen regisserad av Tim Kring, ska sändas i 13 avsnitt. Det är ännu inte känt om även de klassiska karaktärerna återvänder till rutan.

Matilda Källén

Tredimensionellt.

3D-tekniken revolutionerar konstvärlden

3D-tekniken gör det inte bara möjligt att besöka skulpturutställningar över hela världen. Snart kan en verklighetstrogen, 3D-printad kopia av en van Gogh eller Picasso finnas i varje hem.

Sverker Lenas
Reporter

● Musik går att strömma eller köpa på skiva. En berättelse går att läsa i en bok eller se på en film. Men hur sprider man en skulptur?

Fram till nu har bristen på distribution varit en begränsande faktor i skulpturvärlden. Men med 3D-teknikens snabba utveckling öppnas nya möjligheter.

När Science museum i London för två år sedan skulle riva sin 50 år gamla sjöfartsutställning för att ge plats för nysatsningar lät man 3D-skanna hela utställningen innan de 1800 fartygsmodellerna magasinades. Nu är det möjligt att flyga runt i en virtuell version av utställningen på en dator.

Samma sak skulle vara möjligt med en skulpturutställning.

– Skulptur och rumsbaserad konst befinner sig i en situation som påminner mycket om musikens situation innan det blev möjligt med ljudinspelningar, säger skulptören Caspar Forsberg, en av de pionjärer som går i bräschen för 3D-inspelad skulptur- och installationskonst. Vad som öppnade hans ögon för tekniken, och med det möjligheten att 3D-skanna Slussen (se reportaget på nästa sida), var dels behovet att bevara sina egna installationer, dels viljan att se andras verk.

– Ska man se vad de stora namnen på den internationella konstscenen gör måste man resa runt på halvtid. Och när du väl står inför ett verk har du bara en chans på dig att uppleva det, säger han.

Den i dag 30-årige konstnären examensarbete på Kungliga konsthögskolan hörde till de mer svårbesökta: en undervattensinstallation på 6–7 meters djup i Mälaren. I sin ateljé på övervåningen i hemmet i Åkers Styckebruk i Södermanland kan han visa upp den i 3D med hjälp av en hemmabyggt skärm och annan datorutrustning han köpt billigt och begagnat. Där har han också möjlighet att med en Oculus Rift, en skärmförsedd hjälm för 3D-upplevelser som förutspås bli en het pryl inom datorspelsvärlden, vandra runt i en virtuell version av bland annat Nottinghams underjordiska tunnelsystem.

För två år sedan startade Caspar Forsberg sajten Realruns.net. Det är en tredimensionell distributionskanal för skulptur och installationskonst tänkt att fungera ungefär som ett litet skivbolag för konstverk. Att mer resursstarka institutioner som Moderna museet inte satsar på att 3D-skanna sina magasinerade skulpturer tycker han är svårförståeligt:

– De har en samling med så många verk som tillbringas merpar-

3D-konst av Caspar Forsberg som kan laddas ned på Realruns.net.

ten av sina liv inpackade i bubbelplast i en källare, vilket känns ganska idiotiskt när det finns sådana här möjligheter, säger han.

På Moderna museet utesluter man dock inte att 3D-visningar kan bli aktuella framöver. Men eftersom föremålshandling tar tid och kräver personalresurser skulle det inledningsvis bara bli aktuellt med några enstaka verk.

– Till exempel Robert Rauschenbergs "Monogram" skulle vara intressant att kunna studera närmare på nätet. 3D-tekniken är bra när det gäller svårtillgängliga konstverk. Mina bästa upplevelser av "Mona Lisa" har varit på nätet, eftersom den är så avskämd bakom staket och pansarglas i Louvren, säger museintendent Ulf Eriksson som själv följer 3D-utvecklingen med stort intresse.

Van Gogh-museet i Amsterdam har börjat göra 3D-utskrift av van Goghs verk där även målningens textur blir verklighetstrogen återgiven. En 3D-kopierad van Gogh-målning kostar i dagsläget 250 000 kronor.

– Tekniken blir bättre för varje år. I framtiden kommer varje människa i princip att kunna ha en exakt kopia av en van Gogh i vardagsrummet. Men det skapar antagligen en situation där originalet blir ännu mer av en fetisch, säger Ulf Eriksson.

sverker.lenas@dn.se

3D-skanner.

Foto: fphotocymru/Alamy

Så används 3D-skanning.

Oculus Rift är en skärm som låter en uppleva 3D-inspelade föremål.

Foto: Robyn Beck/AFP

● **En 3D-skanner** använder laser eller någon annan ljuskälla tillsammans med en kamera för att avbilda föremål eller miljöer. En professionell 3D-skanner kostar 10 000-tals kronor, men enklare 3D-skanningar går att göra med hjälp av en bra digitalkamera och gratisprogram på nätet.

● **3D-inspelade föremål** kan

skrivas ut med hjälp av en 3D-skrivare. De kan också upplevas tredimensionellt med projektorer eller exempelvis en Oculus Rift, ett slags hjälmskärm för bland annat datorspel under utveckling av företaget Oculus VR. Med handkontroller går det att ta sig runt i de inspelade miljöerna ungefär som i ett datorspel.

Har du ett nyhetstips?

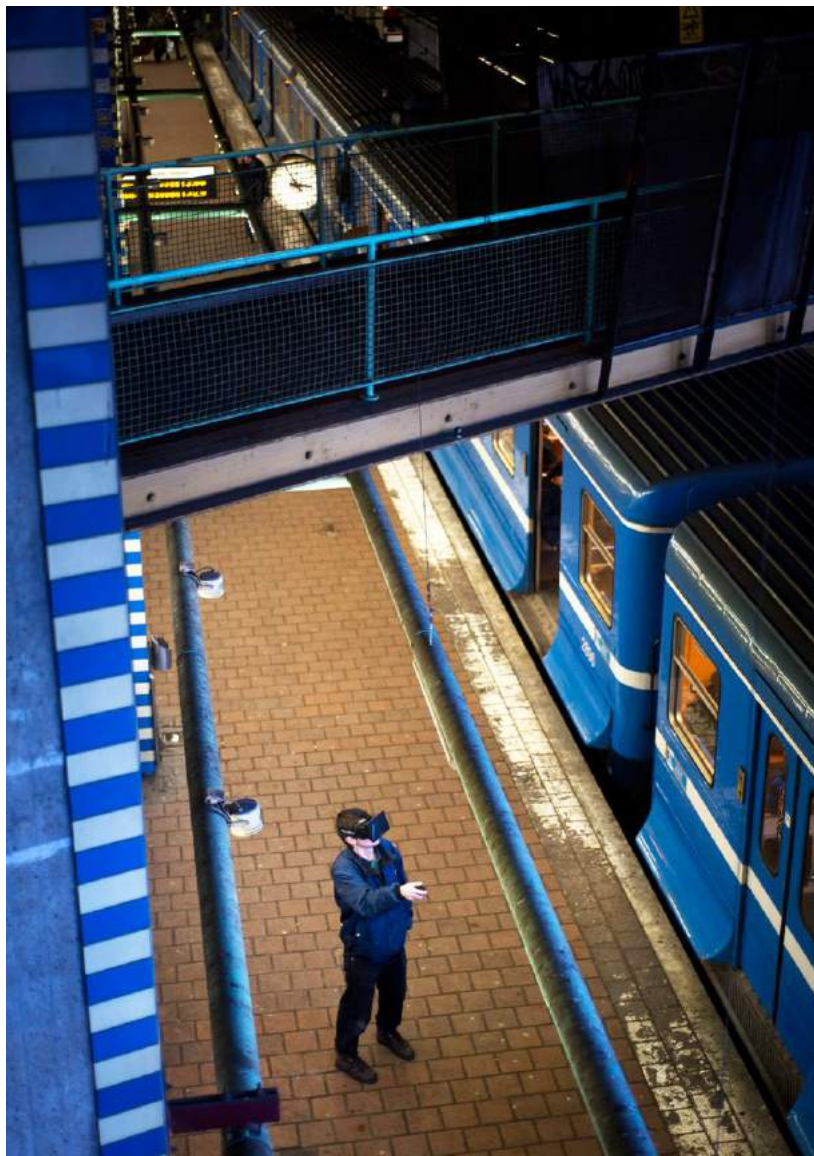
Torbjörn Ivarsson torbjorn.ivarsson@dn.se

Matilda Gustavsson matilda.gustavsson@dn.se

Georg Cederskog georg.cederskog@dn.se

Hanna Fahl hanna.fahl@dn.se

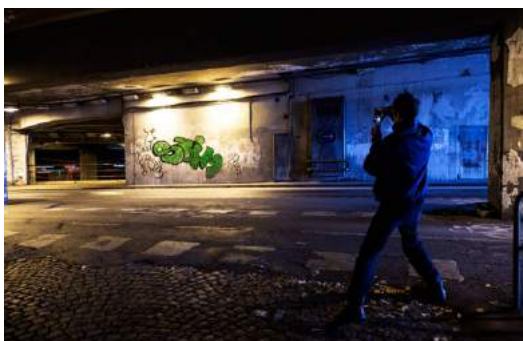
Sverker Lenas sverker.lenas@dn.se

Caspar Forsberg på 3D-promenad i Slussen. "Du skulle kunna printa hela Slussen i skala 1 till 100 eller 1 till 1, om du så ville", säger han. Foto: Anna-Lena Wejderman

Caspar Forsberg i sin ateljé i Åkers Styckebruk i Södermanland. "3D-glasögonen är stulna från en biograf i New Orleans. Jag tyckte de var så fina de här grå, som en gammal pc i färgen", säger han. Foto: Sverker Lenas

Skulptör vill 3D-skanna Slussen. "En möjlighet att återuppleva en plats som kanske är på väg att försvinna"

● "Shit, vad slitet det är", säger Caspar Forsberg nere i Slussens kulvertar. Betongen verkar flagna från väggarna. Och skit finns det gott om: Sönderrivna affischer, fimpar, grusdrivor, nerklottrat kakel och tomma färgburkar lämnade i ett gammalt dokumentsskåp.

Men även skiten är en del av Slussen, tycker Caspar Forsberg, som har startat ett upprop på Youtube för att 3D-skanna Slussen. Om det blir verklighet kommer även framtidens Slussenromantiker att kunna kryssa dödsföraktande mellan bilfilerna, klättra in i hemliga skrymslen och väja för en spya i Gula gången. Dock utan stank, buller eller livsfara. Ungefär som om Slussen vore en tredimensionell datorspelsmiljö.

– Det skulle ge oss möjligheten att återuppleva en plats som kanske är på väg att försvinna i dess nuvarande form. Jag har inte varit någon brinnande Slussenivrare eller aktiv i den debatten, men jag har känt till de här tekniska möjligheterna i flera år och tänker att vi måste spela in Slussen innan det är för sent. Våldigt många människor skulle ha glädje av det, säger han.

Caspar Forsberg har kontaktat Stockholms stadsmuseum som säger sig vara "mycket positiva" till förslaget och just nu för diskussioner med honom om saken.

– Det är spännande att tänka på detta som ett sätt att dokumentera för framtiden. Och det väcker många intressanta frågor om vad en plats är och hur man kan be-

rätta om den för eftervärlden, säger Anna Ulfstrand, chef för dokumentationsenheten på Stockholms stadsmuseum.

I unga år var Caspar Forsberg grafritmålare och utforskade Slussens gömda vrår, bland annat en undagömd tunnel under ett hus som ledde till en grotta ovanför tunnelbanerälsen. Att även sådana platser spelas in är ett önskemål han framfört till Stadsmuseet. Ett annat är att även Slussens mindre smickrande sidor bör inkluderas i inspelningen.

– Folk såg inte charmen i Klara kvarteren när det begav sig. Och saker och ting växer med tiden. Det är bara att kolla på vad som händer när människor dör, då får de kred-

och uppmärksamhet. Det är samma sak med platser, så fort något försvinner blir det exklusivt och ouppnåeligt. Nu är vi mitt i Klara 2, en ny rivningsväg, och att då spela in de platser vi river går att göra för skitpengar i sammanhanget, säger han.

För några år sedan gjorde han en skulptur med sugkoppar som var anpassad till väggen där Gula gången vetter ner mot vattnet och Kolingsborgs varumottagning. Nu stannar han till intill den blekgula väggen.

– Jag måste erkänna att det är något vemodigt i stämningen här. Och här står jag och låter som någon jävla framtidsoptimist, säger han.

Att curatören som presenterar den skannade sjöfartsutställningen på Science museum i London kall-

lar 3D-tekniken för en "tidsmaskin" är nog ingen slump. 3D-tekniken verkar ofta erbjuda framtiden i retroversion. I fallet Slussen skulle retroversionen dessutom kunna bli högst konkret.

– En 3D-scanning av Slussen går att se som ett gjutoriginal. Du skulle kunna printa hela Slussen i skala 1 till 100 eller 1 till 1, om du så ville. I betong. Med en cad-fil och en 3D-printer skulle det vara fullt görbart att printa Slussen i moduler, klossar på 2x2x2 meter, och bygga upp det i öknen i Arizona om 10 år. Det är ingen science fiction-historia. Abba-Benny skulle kunna bygga upp ett nytt Slussen på Fårö.

Sverker Lenas
sverker.lenas@dn.se

3D-visualisering av mumie med kistor på Medelhavsmuseet.

● **Medelhavsmuseet** har dokumenterat mumier och tillhörande kistor med 3D i sin nya utställning "Egypten" (se DN Kultur 21/2).
● **Många konstnärer** intresserar sig för 3D-tekniken och Mejhan Labs på Kungliga konsthögskolan i Stockholm har ett haft en utställning där besökarna skannades in och sedan överfördes till en

virtuell miljö. Där finns också ett 3D-labb.

● **Arkeologer använder** 3D-skannrar för att dokumentera och bygga upp virtuella modeller av Nottinghams underjordiska system av sandstenstunnlar från 1200-talet och framåt. Science museum i London har gjort en 3D-inspelning av museets sjöfartsutställning från

1963 innan den magasinades för två år sedan. Andra områden där 3D-skannrar används är bland annat arkitektur, ingenjörskonst, geologi, byggande, marknadsföring och brottsutredning (inspelning av brottsplatsen).

● **I boken** "Makers - den nya industriella revolutionen" (Modernista 2013) ger Chris Anderson (förfat-

taren till "The long tail") en ljus bild av 3D-teknikens möjligheter. Snart är 3D-skannern lika vanlig som flatbäddsskannern inbyggd i många skrivare, tror Chris Anderson som beskriver 3D-tekniken som en viktig beståndsdel i "2000-talets verkstad". I dag är han vd för företaget 3D Robotics som tillverkar drönare, luftburna robotar, för privat bruk.

Tips från DN:s kundservice:

Kom ihåg att registrera din e-postadress!

Vill du vara säker på att inte missa viktig information som rör din prenumeration, veckans Nutidstest och populära erbjudanden från DN-kortet? Registrera din e-postadress i dag under "Mitt konto" på DN.se/kundservice

DN.

Vårnytt!

Fraktfritt på webshopen aquacollection.se

Vårjacka Ceris Strl. 34-48 1.650:-

aquaCollection

KAPTENSGATAN 19 STOCKHOLM, ÖSTERMALM
TEL 08-662 16 08 ÖPPET MÅN-FRE 11-18 LÖR 11-15

Scen

Teater.

Politisk satir om SJ spårar ur

Gertrud Larssons senaste pjäs "Hela folkets järnväg" handlar om SJ:s avreglering. Alldeles för omständlig som nyhetssatirisk fars, tycker DN:s Maina Arvas.

generaldirektör för Trafikverket drömmer mardrömmar om vädret, Frida Berghs selfieknäppande, twittrande, hashtaggade infrastrukturminister halkar på en isig perrong och blir påkörd av ett X 2000, och Susanne Gunnersens Trafikoperatörerna-VD ger missnöjdheten ett ansikte.

"Hela folkets järnväg"

Av Gertrud Larsson

Regi: Anette Norberg Med: Anna Carlson, Frida Bergh, Aksel Morisse, Davood Tafviziyan, Lolo Elwin, Susanne Gunnersen. Scen: Uppsala stadsteater.

● Gertrud Larssons ämnesval kan verka dödsföraktande, hon har en förkärlek för att förlägga sina pjäser till grå myndighetsmiljöer som inte direkt skriker publikfrieri.

Såsom Migrationsverket i "Asylhopping", Försäkringskassan i "Den flygande handläggaren", äldrevården i "Avd 305" eller kycklingfarmen i "Världens lyckligaste kycklingar".

Ändå visar det sig ofta att hon med precision har satt sin dramatikspade rakt i någon gegga som engagerar väldigt många väldigt mycket, eller som just exploderar i den aktuella debatten.

Det är som om hon nosar upp dåliga vibrationer, det pinsamma, plågsamma och orättvisa, och går till botten med det genom doku-

mentär research för att sedan skratta kritiskt åt det i scenmanusform.

Geggan i "Hela folkets järnväg", som i veckan fick sin urpremiär på Uppsala stadsteater, handlar om det där statligt ägda, under marknadsmässiga villkor verkande, bolaget vars namn inte lämpar sig att utläsas baklänges. Detta, liksom att de första två initialerna i SJ AB inte längre står för Statens Järnvägar utan bara är -tja, två bokstäver rätt och slätt, får vi påpekat för oss i kvällens inledande kavalkad där den svenska järnvägens historia raskt tuffar förbi.

Den innehåller också en aggressiv striptease där SJ (i Aksel Morisses gestalt) förlorar plagg efter plagg i sin tågkostym och blir världens mest avreglerade järnväg. Ett konkret fysiskt sätt att illustrera politiska beslut som är ett exempel på hur den här satiren jobbar.

Det går inte på räls för någon i denna historia: Morisses oroliga

På räls går det inte för själva uppsättningen heller. Regissören Anette Norberg har nog haft att bita i med detta hårdpackat faktaspäckade manus: det är något stressat över framställningen och tonläget är högt och anspant.

Ofta blir uppsättningen alltför redovisande för att vara underhållande eller angelägen, och för omständlig för att fungera som kvick nyhetssatirisk fars.

Jag har problem med klichén den koltklädda samegubben som omotiverat kommer in och spår i en gädda. Men jag älskar hunden Betty (Anna Carlson) som ledsagar oss genom sagan. Det mörkt absurda fungerar bäst - i andra aktens helvete påminner utslitna tågstädares tillvaro om verkligheten. Där gräver nog Gertrud Larsson vidare.

Maina Arvas
teater@dn.se

Dokumentärfilm.

Theresienstadt. Musiken skapar ljus i lägrets mörker

"Refuge in music"

Regi: Dorothee Binding, Benedict Mirow. Med: Anne Sofie von Otter, Daniel Hope, Christian Gerhaher, Bengt Forsberg m fl

5. Hitler skänker judarna en stad - så löd propagandan när Hitler 1942 bestämde sig för att förvandla gettot och koncentrationslägret i Theresienstadt till en potemkinkuliss. På ytan var den gamla tjeckiska garnisonsstaden ett normalt fungerande samhälle, med kaféer och ett blomstrande kulturliv. I detta "mönstergetto" placerades inte minst konstnärer av olika slag, skådespelare, musiker och tonsättare.

Under ytan var Theresienstadt ett genomgångsläger för transport av judar till koncentrationslägren.

En dag detta år råkade friherre Göran von Otter, kabinettssekreterare vid svenska ambassaden i Berlin, under en tågrespa från Warszawa

träffa Kurt Gerstein, en kristen SS-officer med samvetsnöd som hade bevittnat fasorna i koncentrationslägen Belzec och Treblinka. Gerstein bad von Otter att föra denna information vidare till den svenska regeringen. Detta blev gjort och lämnades utan avseende.

En av höjdpunkterna i den dokumentärfilm som på söndagen visades på Judiska församlingen i Stockholm handlade om ett möte mellan pianisten Alice Herz-Sommer och violinisten Daniel Hope. Han spelar Bach för henne - en saraband - och hennes ansikte lyser av både frid och hopp. Det är kanske det märkligaste med denna timplånga dokumentär: att den förmedlar en så stark tro på människans skapande förmåga.

Vid sidan av Daniel Hope är det Anne Sofie von Otter, dotter till Göran von Otter, som leder oss tillbaka till det ljus som "Refuge in music" söker i Theresienstadts mörker.

Deras medresenärer är pianisten Bengt Forsberg, barytonen Christian Gerhaher och de bägge gitaristerna Bebe Risenfors och Coco Schumann.

Den senare, född 1924, spelade under sin tid i lägret i gruppen Ghetto-Swingers, och det är musiken som lever i Dorothee Bindings och Benedict Mirows film. Sång och instrumentala stycken av Erwin Schulhoff och Viktor Ullmann, Pavel Haas och Carlo S Taube.

Isöndags, samma dag som filmen visades på Judiska församlingen, avled Alice Herz-Sommer. Hon blev 110 år. Det visste ingen när Anne Sofie von Otter avslutade filmvisningen med att sjunga en vagsång av Ilse Weber - Weber som följde barnen in i döden...

Leif Zern
film@dn.se

"Refuge in music" visas i SVT i vår.

BOK REA!

Att läsa är att resa.

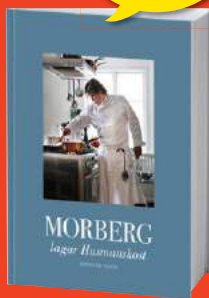
Bokrean startar idag kl 07:00!

Endast 25/2
59:-
Max 2 st/kund

Pris mellan 26/2-2/3: 69:-
Pris från 3/3: 99:-

Endast 25/2-2/3
119:-
Pris från 3/3: 169:-

Endast 25/2-2/3
69:-
Pris från 3/3: 99:-

Med reservation för slutförsäljning.

4 FÖR 3
GÄLLER REABÖCKER
TISDAGEN 25/2, KL. 7-10
VI BJUDER PÅ DEN BILLIGASTE!

Läs reakatalogen i din mobil!

akademibokhandeln.se/bokrea

AKADEMIBOKHANDELN

Att läsa är att resa.

"Hela folkets järnväg" med Frida Bergh, Aksel Morisse, Lolo Elwin och Davood Tafvizan.

Foto: Patrik Lundin

Anne Sofie von Otter i Theresienstadt.

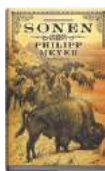
SIMPLY CLEVER

ŠKODA

ŠKODA Rapid Spaceback

SIGN&DRIVE fr. 2.295 kr/mån

0 kr kontant inklusive service
och vinterhjul i 36 månader!ŠKODA Stockholm
www.skodastockholm.seEndast idag 25/2 7⁰⁰-20⁰⁰ och imorgon 26/2 10⁰⁰-19⁰⁰Hedengrens bokhandel ger **40% rabatt**på all ordinarie svensk
och engelsk litteratur

t.ex.

Dessutom ordinarie REA där RÖDA prislappar gäller!
Stureplan 4 (den pågår tills vidare) www.hedengrens.seBeställ
gärna på internet:
jacobssons.nuVårnyheter
från Masai

En snygg tunika eller klänning passar bäst till vårens middagar och fester. Från danska Masai har vi flera fina tunikor och klänningar. Men skynda för Masai säljer fort slut. Vi har även flera snygga klänningar från Joseph Ribkoff och Gerry Weber att välja bland. Jackan och tunikan på bilden är från Masai. Bekvämt under tunikorna är LauRies mirakelbyxa, finns i både nya vår- och basfärger. Vi har även ett stort utbud av jeans och byxor i klassiska färger. Välkommen att vorekipera dig!

Jacobssons

Kungsgatan 53 08-411 17 37
Vardagar 10-18 www.jacobssons.nu
Lördagar 10-16 Alltid öppet!

VASA
MUSEET

Afternoon tea 28/2

Skolan på 1600-talet

Vad lärde man sig för 400 år sedan?

Kl 15.30

Upptäck världen SAMTIDIGT!

en del av STATENS MARITIMA MUSEER

Idé & Kritik

25 februari

Foto: Georges Gobet/AFP

Mycket som skedde i Kongo var väldigt positivt

Guido Gryseels, chef för det centralafrikanska museet i Bryssel, som nu ska göras om efter långvarig kritik om rasism. I museets entré syns i dag en förgylld missionär framför ett kongolesiskt barn, med texten "Belgien civiliserar Kongo" (AP/TT, 24/2).

Protesterna i Bosnien-Hercegovina. 30 år sedan OS-facklan lämnade huvudstaden

Sarajevo februari 2014. Nedskärningar till följd av en privatiseringsvåg i Bosnien-Hercegovina har lett till en skenande arbetslöshet och massiva protester mot regeringen.

Foto: Amel Emeric/AP

Sarajevo visar Europa framtiden

De senaste veckorna har protester rasat i Bosnien-Hercegovina. Forskaren Igor Stiks ser en hel befolkning resa sig mot en politik som lett till ekonomisk utarmning och social ödeläggelse.

● Precis 30 år efter att den olympiska facklan brann i Sarajevo 1984, stod staden återigen i lågor. De senaste veckorna har demonstranter stormat regeringsbyggnader i ett utbrott av vrede över den sociala situationen, hejdlös fattigdom, en stagnerande ekonomi och ett socialt och politiskt liv på nedgång. När facklan tändes 1984 var jag sju år gammal och bodde mitt emot olympiastadion. Vi kunde inte sova på två veckor, så starkt var skenet. Men vi var samtidigt lyckliga; det var en fackla som signalerade framgång, fred och oändliga möjligheter.

Vid den tidpunkten stod Sarajevo för sinnebild av vad EU vill se i sina medlemmar: Välgång, pluralism, sekularism, tillväxt och ett fungerande näringsliv, samt social jämlikhet och rörlighet. Den europeiska unionen har, vilket vi nu vet, inte kunnat leva upp till de ambitionerna.

Det finns också en annan scen från det förgångna. Tio år efter OS låg Sarajevo i ruiner: En belägrad och krossad stad som fallit offer för återuppväckt nationalism och sekterism. Det bosniska landskapet fläckat av koncentrationsläger och massgravar. Och ett Europa som såg på utan att göra något, som om bilden av det man trodde ha lämnat bakom sig var alltför hypnotiserande.

I dag håller Sarajevo och Bosnien-Hercegovina återigen upp en spegel framför Europa, och visar en bild av kontinentens förflutna – och dess framtid. Bosniska städer liknar London sommaren 2011 och Paris 2005, i en explosion av ilska och anarkistiska utfall mot alla symboler för politisk, social och ekonomisk makt. Nästan 20 år efter Daytonavtalet tycks den lokala eliten och internationella aktörer bara

ha kunnat enas på en punkt: Hur man snabbt ska kunna bygga upp kapitalismen i landet. Ändå är det massprivatiseringar som har lett till en nästan total avindustrialisering och ett importberoende finansierat av ett skuldsaveri för medborgarna och deras svaga stat.

Resultatet är att etno-nationalistiska eliter, med stort ansvar för kriget, belönades i fredsprocessen. Inte bara genom etniskt deltagande, men också genom resurserna i de territorier de kontrollerar. Det var den elit som det internationella samfundet och EU, genom sina "höga representanter", utsåg till sina främsta partner. Medborgarna skulle hållas på mattan.

Det finns dock en stor skillnad

Bosnien uppvisar samma oroliga scenario som i andra europeiska städer, men också en väg ut – genom medborgarnas kamp för social rättvisa, jämlikhet och demokrati.

jämfört med de protester som kunnat ses i andra europeiska städer, och här talar Bosnien rakt in i det europeiska problemet. Det bosniska upproret är inte ett uppror som fötts i marginaliserade grupper i storstädernas utkanter. Det är ett uppror från en hel befolkning, en som varit utsatt för ekonomisk utarmning, social ödeläggelse och politisk nöd. I den bemärkelsen blir Bosnien en bild av Europas framtid: Oregeliga befolkningar, utmatade av åtstramningspaket och utlämnade till sig själva i en kollapsad välfärdsstat. Det är en stat utan utsikter, regerad med svag – om någon – legitimitet, som använder tungt beväpnad polis för att skydda sig mot vanliga medborgare.

Samtidigt finns en annan bild, där man över hela Bosnien-Hercegovina har börjat etablera ett slags folkliga rådslag. Särskilt nämnvärt är exemplet från Tuzla, som blivit en så viktig aktör att man nu är i position att nominera kandidater till den lokala politiska församlingen. Det handlar om vanliga människor som är arga och desperata, men på samma gång fast beslutna att kämpa för ett bättre liv – trots allt. De skriker inte bara slagord om hur de-

mokratien borde se ut, de sätter en deltagande demokrati i verket.

Bosnien uppvisar samma oroliga scenario som i andra europeiska städer, men också en väg ut – genom medborgarnas kamp för social rättvisa, jämlikhet och demokrati. I själva verket erbjuder Bosnien en bild av vad Europa måste transformeras till för att inte likt en sömngångare gå rakt in i en katastrof – en sådan katastrof som för ett sekel sedan lät skotten i Sarajevo markera inledningen av första världskriget.

Europa lyssnade inte då, på samma sätt som man inte lät sig vägledas av den bild som reflekterades i den olympiska facklan utanför mitt fönster 1984. Kommer Europa att missa det budskap som just nu skickas ut av det bosniska folket? Kommer man att försöka kväva den här elden, bara för att snart se den flamma upp i ett annat hörn av kontinenten? Då det kanske är för sent.

Igor Stiks

Forskare vid University of Edinburgh
kulturdebatt@dn.se

Övers. från engelska: Kristina Lindquist
Texten är tidigare publicerad i The Guardian (17/2).

Försenade röster mot makten

● För tre år sedan satt författaren Uladzimir Njajkljajeu i husarrest, förbjuden att lämna Minsk för att komma till Sverige och ta emot Tucholskypriset av den svenska PEN-klubben. Men i kväll klockan sex står Njajkljajeu på scen i Kulturhuset för

att ta emot sitt pris. Även den polske lyrikern och den allra förste Tucholskypristagaren år 1985, Adam Zagajewski, deltar. Kvällens arrangemang har rubriken "Motståndets röster" och är en hyllning till författaren Kurt Tucholsky, som levde i Sverige

under exil de sista åren av sitt liv efter att 1933 ha lämnat Tyskland efter nazisternas bokbål då två av hans böcker brändes. Gå dit, delta i uppläsning, lyssna till musik och hör Aimée Delblanc berätta mera om Tucholsky. Maria Schottenius

Adam Zagajewski, den förste Tucholskypristagaren.

Tecknare för Dawit

Stöd kampanjen för Dawit Isaak på bankgiro 5045-0295

Kommentar.

Lyra Ekström Lindbäck: Nätsidan Rummet minskar blindheten hos vita antirasister

När skådespelaren Ellen Page kom ut som lesbisk för ett par veckor sedan spreds hennes tal som en löpeld i sociala medier och nyhetsmedier. Men här och var satt vanliga människor och lade sina pannor i djupa veck över sensationen. Att någon gillar tjejer, varför ska det vara en nyhet? Vi är ju alla människor och all kärlek är vacker kärlek och inte är det väl nåt konstigt. Nej, förutom att man kanske måste hålla sina känslor hemliga, behöver frukta påhopp på tunnelbanan när man håller handen, riskerar hemska straff i flera länder världen över och får växa upp med en ovanligt hög dos av självhat för att man fått lära sig att ens sätt att älska inte är normalt; förutom det är det förstås ingen big deal. Som Kakan Hermansson skrev på sin blogg: "Men snälla rara jag måste explodera rakt ut, vet du inte att världen är homofobisk????? Det finns liksom inte tid 2014 att vara blåögd."

För blåögd är ni, ni som tror att det bara är några enstaka idioter därute som är homofober, sexistier,

Judith Kiros, Valerie Kyeyune Backström, Mireya Echeverría Quezada och Camila Astorga Díaz, grundare av Rummet (rummets.se). Foto: Carla Orrego Veliz

transfober eller rasister. Som om det bara var för oss "ovanliga" människor att hålla huvudet högt och låta bli att ta åt oss. Men hat är bara en av alla former som förtrycket framträder genom. Vanligare, och kanske farligare eftersom det är så subtilt, är exotisering, förminskande, förfrämligande och osynliggörande. Det invaderar oss från alla riktningar och finns till och med nedlagt i oss själva som en frätande syra. Ellen Page kan rädda liv genom att komma ut. Själv-

hatande tonåringar världen över kan höra hennes tal och känna sig lite mindre äckliga och rädda och fel, för att en Oscarsnominerad skådespelare vågar säga att hon är som dem.

När nätsidan Rummet startades för lite mer än en månad sedan dök det där osynliggörande vi-är-alla-människor-argumentet upp igen. Rummet är ett separatistiskt sammanhang för antirasistisk opinion och diskussion, där alla röster som

hörs kommer från människor som har egna erfarenheter av att bli utsatta för rasism. Naturligtvis har trollen stuckit upp sina huvuden direkt. I mer etablerade medier som Sveriges Radio och Svenska Dagbladet låter den ifrågasättande rösten lite annorlunda. Man undrar varför Rummet gör skillnad på folk och folk, och menar att deras separatism bara förstärker de rasistiska strukturerna.

När jag läser bland inläggen förstår jag varför sådana som jag inte har rätt att skriva där. Oavsett hur medveten jag försöker göra mig om rasistiska strukturer så finns det ett tätvävt nät av hemsgheter som jag oftast inte kan se, eftersom det aldrig händer mig. I redaktionens publicerade chattkonversationer bubblar solidaritet, ilska, igenkänning och påtvingade skamkänslor fram.

Anna Erlandsson berättar om hur det känns att bli sedd som sin pappas "yngre utländska älskarinna", i en välskriven text om hur rasism och sexism kan slå mot adopterade. Ninni Sundin beskriver hur mycket hårdare kroppsfixeringen drabbar rasifierade kvinnor, och Zahra Farag skriver

om vithetsnormen: "Ni tycker att jag överdriver? well ta och sök på beautiful girls i google och så kolla vad det som kommer upp."

Ja, sök på "in love" och "human" när ni väl håller på. Kanske ni redan kan gissa hur den typiska människan ser ut? Ett litet tips: det är inte en funkis eller en intergendertransperson.

SvD:s ledarblogg ifrågasätter nyhetsvärdet hos lanseringen av Rummet (11/1). Jag tror att ingen hittills har skattat det tillräckligt högt. Sidan kommer att minska blindheten hos många vita antirasister, och hjälpa oss att se vilket osynliggörande vi dagligen bidrar till bara genom attoreflekterat leva med våra privilegier. Dessutom tror jag att texterna kommer att skapa en otrolig självförtroendeboost och kampvilja hos alla som känner igen sig. Att stänga ute vita från att skriva på en enda hemsida är en viktig symbolisk handling. Den belyser vilken förkrossande majoritet vita som omger oss i nästan alla andra offentliga sammanhang. Inte minst på kultursidor som den här.

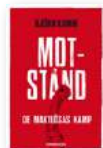
litteratur@dn.se

Essä.

Fängslande om motstånd bland jordens fördömda

Björn Kumm
"Motstånd. De maktlösas kamp"

Historiska media

Det råder inte tvivel om att Björn Kumm är en av landets främsta utrikesreportrar. Men först när han nyligen gav ut sina memoarer "Uppdrag världen" (2012) fattade jag vidden av hans kunskaper. Finns det någon konflikt eller oroshård som han inte är insatt i? Jag vågar inte slå vad om det.

Finns det en röd tråd i Kumms omfattande produktion av utrikespolitiska analyser och historiska verk? Den nya boken ger en vink. Den består av en räkka miniessäer och heter "Motstånd. De maktlösas kamp".

Den börjar i Afrika kring sekelskiftet 1900 (hos numera glömda män som Ahmed al Raisuni, Kinjikitile, Mkwawa och Abdelkrim, som stred mot de europeiska kolonialstaterna) och slutar strax efter sekelskiftet 2000, med Bradley Man-

ning, Edward Snowden och Julian Assange.

Däremellan avhandlar Kumm motståndet i fyrtiotalet länder, med tonvikt på de antikoloniala rörelserna; kapitlen om Algeriet, Vietnam, Palestina och portugisiska Afrika är särskilt minnesvärda. Han frågar sig också varför norrmännen gjorde starkare motstånd mot nazismen än danskarna. Han skildrar Röda armé-fraktionens uppror mot Västtyskland och skälen till Tjetjeniens motstånd mot Ryssland. Sammantaget blir det en motståndets encyklopedi i kompaktformat, välskriven, kunnig och oavslutligen fängslande.

Urvalet styrs av Kumms historiesyn som innebär att det senaste århundradets historia i hög grad handlat om hur jordens fördömda kämpat för självbestämmande. Det motstånd som intresserar honom, den röda tråden, handlar inte främst om klasskamp mot kapital eller kvinnokamp mot patriarkat, utan om folkrätt kontra imperiepolitik.

Fast just därför är det obegripligt att en viss sorts gestalter är frånvarande – sådana som Geronimo och Subcomandante Marcos och alla andra företrädare för de så kallade urbefolkningarnas motstånd mot den kapitalistiska världens alltjämt pågående kolonisering av land och naturresurser.

Invändningen är förstås billig. Eftersom det överallt och alltid finns rörelser som gör motstånd finns det i princip hur många luckor som helst i en bok som denna. Men om nu Kumm vill skildra "de maktlösas kamp" och "skriva historia från de koloniserades perspektiv", varför väljer han i USA-kapitlet bort, säg, Crazy Horses seger över general Custer vid Little Bighorn 1876 för att i stället skildra Occupy Wall Street?

Kumms mest kända bok är "Terrorismens historia" från 1998. Efter al-Qaidas angrepp på USA gick den ut i nya upplagor och översättningar. Där erinrade Kumm om att terrorism är en tänjbar beteckning,

Är det rätt att göra motstånd? Ja, det menar Kumm. Motstånd uppstår ju inte om det inte finns ett förtryck.

som många maktthavare fäster på sina fiender för att rättfärdiga undantagslagar och repression. Iakttagelsen var självklar och korrekt. Men den togs inte emot väl för tio år sedan när även svensk offentlighet fordrade att alla skulle sluta upp bakom USA:s krig mot terrorism.

I dag är det lättare att erkänna Kumms poäng. En insikt från den nya boken är att många av de motståndsrörelser han beskriver (till exempel Nelson Mandelas ANC) på sin tid ansågs vara terrorister. I dag är sådana rörelser återigen fler än på länge. Sannolikt därför att orättvisorna och osäkerheten i världen blir allt värre.

Är det rätt att göra motstånd? Ja, det menar Kumm. Motstånd uppstår ju inte om det inte finns ett förtryck. Han påpekar att det alltid finns en fara att motståndet åter-skapar förtryckets våldsapparat, liksom det också finns en fara att människor böjer sig för förtrycket, och han ger många exempel på båda. Fast mest dröjer Björn Kumm vid det tredje alternativet, ett motstånd som är segt, tålmodigt och beslutsamt.

Stefan Jonsson
litteratur@dn.se

Missa inte.

Film och mingel för Rut Hillarp

● Sista gången jag träffade författaren Rut Hillarp var på poesifestivalen i Nässjö i slutet av 90-talet.

Hon, som debuterade redan 1946, hade plötsligt fått nya läsare genom en svit fotografiska diktböcker. Över ett glas vin utbytte vi tips på huskurer mot sömnlöshet. Hon satt i en av sina legendariska sjaletter, stiligt knuten i nacken, och sa dystert att det bara blir värre med åren.

I fredags skulle Rut Hillarp ha fyllt 100 år.

Själv lär hon ha firat sina födelsedagar med maskerader hemma i den lilla lägenheten i Årsta. I efterlämnade fotoalbum och gästböcker ser man Vilgot Sjöman utklädd till muren i dikverket "Pyramus och Tisbe" och Rut Hillarp själv som den mytologiska prinsessan Dido på sitt bål.

Den 26 februari kl 19 firas Rut Hillarp på Nationalgalleriet i Stockholm, med fotoutställning, diktläsning, filmvisning samt gratulationsmingel. Åsa Beckman

Rut Hillarp

Foto: Lars Epstein

Scen

Musik.

Storslagen publikfriare men medioker sångare

Michael Bublé, Naturally 7

Scen: Globen, Stockholm

2. Kanadensaren Michael Bublé lanseras som vår tids störste så kallade crooner, den nordamerikanska sångargenre som fyllts av storheter som Frank Sinatra, Mel Tormé och Sammy Davis Jr. Det sägs att producenten David Foster, även han kanadensare, som samarbetat med bland andra Whitney Houston, Celine Dion, Chicago och Michael Jackson, upptäckte Bublé på en fest på en kanadensisk ambassad.

Med Foster i ryggen har Bublé skapat sig ett namn som drar folk över

hela världen. Foster producerade 2003 plattan "Michael Bublé" som blev en jätteframgång. Sedan dess har Bublé släppt ett tiotal plattor till, inklusive några liveinspelningar, och toppat topp- och försäljningslistor. Han var i Sverige för två år sedan och är nu ute på en ny stor turné som startade i Finland i lördags och fortsatte i Globen i söndags.

Han värms upp av New York-gruppen Naturally 7, sju röstekvilibristor som tycks kunna låta som vilket instrument som helst. Skickligt, men i längden inte särskilt intressant.

De gör bara covers på kända låtar. Så gör också Bublé vars entré på scenen föregås av trumpetfan-

farer och eldslågor som skjuter upp ur scengolvet. Första låten är välkända standardlåten "Fever" och sedan rullar det på med örhängen som "You make me feel so young" uppblandade med en och annan modernare hit som "Crazy love".

Bublé backas upp av ett trettonmannaband med en blåssektion som i några låtar ersätts av en stråkensemble av enbart kvinnliga musiker, svenska sådana. Det känns på något sätt typiskt för Bublés attityd vars mellansnack gärna hamnar i kommentarer kring sex, "dirty sex", vilket klingar lite märkligt då Bublé själv knappast osar av sex på scenen.

Hans storhet är också svår att för-

stå. Bublé är en habil sångare, men är inte riktigt bra på något. Hans ballader sjungs utan äkta känsla och när han rockar får han det inte att svänga. Och hans moves på scenen är amatörmässiga.

Men publiken gillar honom. Han är en publikfriare av stora mått och slänger in ett "I love you guys" så fort tillfälle gives och sjunger ett par låtar gåendes i publikhavet. Innan kvällen är över tycks han ha skakat hand med minst var tredje gäst i Globen.

Kanske är det sångaren Bublés bästa gren, den att väcka sympati.

Hans Kronbrink

hans.kronbrink@dn.se

Publiken gillar Michael Bublé.

Foto: Viktor Wallström/Rockfoto

RESOR

För annonsering ring 08-738 14 20, resor@dn.se

airtours.se | 08-566 103 00

Malta 3n, to-sö 2999:- (4499:-)

Se fler datum och boka på airtours.se/veckanskipp

Upp till 1500:- rabatt per person! Rabatten gäller nybokningar på utvalda resor till Malta. Boka senast 27/2. Prisex. från Arlanda den 24/4. Del i enrumslägenhet på Club Salina Wharf **aaa+**. Reservation för slutförsäljning.

Upp till
1500:-
rabatt
/person

NÖJEN

För annonsering ring 08-738 14 25 eller nojen@dn.se

MALENA ERNMAN & LOA FALKMAN XERXES

EN OPERA AV HÄNDEL
I REGI AV LARS RUDOLFFSSON

XERXES MALENA ERNMAN
ELVIRO LOA FALKMAN
ATALANTA KERSTIN AVEMO
ARSAMENE DAVID HANSEN
ROMILDA HANNA HUSÁHR
AMASTRE IVONNE FUCHS
ARIODATE JAKOB ZETTNER
DANS & KOREOGRAFI
SARA LARSSON FRYXELL
ORKESTER ENSEMBLE MATHEUS
DIRIGENT JEAN-CHRISTOPHE SPINOSI

PREMIÄR 12 SEPT PÅ ARTIPELAG

BILJETTER & MER INFO:
TICNET.SE, 077-170 70 70
BLIXTEN.SE, ARTIPELAG.SE

Blixten&co ARTIPELAG

NORTHERN GRACE AB

BILJETTSLÄPP IDAG

69 UTSÅLDA SHOWER, FÅTAL BILJETTER KVAR!

AB		EXP		GP	
Tor 6/3 19:30	Fåtal	Lör 22/3 16:00	Utsålt	Lör 5/4 19:30	Fåtal
Fre 7/3 19:30	Utsålt	Lör 22/3 19:30	Fåtal	Tor 10/4 19:30	Fåtal
Lör 8/3 16:00	Utsålt	Tor 27/3 19:30	Fåtal	Fre 11/4 19:30	Fåtal
Lör 8/3 19:30	Utsålt	Fre 28/3 19:30	Fåtal	Lör 12/4 16:00	Fåtal
Tor 13/3 19:30	Fåtal	Lör 29/3 16:00	Utsålt	Lör 12/4 19:30	Fåtal
Fre 14/3 19:30	Utsålt	Lör 29/3 19:30	Fåtal	Tor 24/4 19:30	Fåtal
Lör 15/3 16:00	Utsålt	Ons 2/4 16:00	Fåtal	Fre 25/4 19:30	Fåtal
Lör 15/3 19:30	Fåtal	Tor 3/4 19:30	Fåtal	Lör 26/4 16:00	Fåtal
Tor 20/3 19:30	Fåtal	Fre 4/4 19:30	Fåtal	Lör 26/4 19:30	Fåtal
Fre 21/3 19:30	Fåtal	Lör 5/4 16:00	Utsålt		

JONAS GARDELL

MITT ENDA LIV

BILJ: WWW.TICNET.SE **MAXIMO** TEATERN TEL 077-170 70 70.

MINDRE OCH LÄTTARE:

SHOPPINGVAGN

DN-DraMaten - modell Stockholm från Urbanista-har en smart, förenklad och modern design som passar urbana människor överallt.

Vagnen har teleskophandtag, är kompakt, vikbar och enkel att förvara.

Finns i färgerna: Dark clown, Crispy apple, Pink panther och Red snapper.

DN-kortpris: 695 kr (ord pris 795 kr)

Beställ: DN.se/dnshortet

Läs mer: DN.se/dnshortet

SPORTLOVETS ROLIGASTE UTFLYKT

Se Stockholm på 20 minuter. Ta med familjen till toppen av Ericsson Globe och upptäck stans bästa utsikt. Slutstationen ger nya perspektiv och resan är en hisnande upplevelse. 130 meter över havet, med hela staden under era fötter.

Öppet: Vardagar 09:30-18:00, helger 09:30-16:00

Boka biljetter på globearenas.se/skyview

📍 Globen

skyview
ON TOP OF THE GLOBE

Det sägs att vi drömmer i svartvitt. Men vi tänker, känner och fantiserar i färg. I tre program med var sin färg målar vi upp stämningar, spänningar och kontraster.

Poesi & livemusik i Lejonkulan

Dramatens skådespelare Danilo Bejarano, Björn Granath, Marie Göranson, Elin Klinga, Hans Klinga, Hannes Meidal, Magnus Roosmann och Reuben Sallmander läser, gestaltar och iscensätter poesi, prosa och dramatik. Inga-Lill Andersson, Basia Frydman, Eva-Maria Hux och Göran Martling står för sång och musik.

LUNCH OCH EFTERMIDDAGSPROGRAM
PREMIÄR 13 MARS

DRAMATEN &

www.dramaten.se 08-667 06 80

Musikbåten M/S Vindhem

Alltid livemusik
och fest ombord!

Åt räkor, smör och nybakat bröd så mycket ni orkar. Alternativ: Tacos med tillbehör. Som dessert serverar vi ostbricka med kex. Sen är det bara att rocka loss!

Fredag 28/3 MARMELADORKESTERN

Fredag 4/4 STÄNDUT BLAKK

Lördag 29/3 SMALARE ÄR THORD

Lördag 5/4 HAPPYMAKERS

Avgång 19.00 från vår nya kajplats, Slottstrappan, nedanför Slottet. Premiär 28/3.

För bokning & info. 08-604 04 20. vindhem.com

299:-

INHOUSE

- Cullbergbalettens
dansare presenterar
egna verk

Fri
entré!

27, 28 februari kl. 19.00, 1 mars kl. 15.00
Gratis publikbussar från Stockholm till
Riksteatern i Hallunda. Hallundavägen 30,
t-bana Hallunda/Norsborg. Begränsat antal
platser. Info och biljetter cullbergbaletten.se

CULLBERGBALETTEN

Familjeannonser
i Dagens Nyheter

Världens
finaste
jubilarer.

20%
Rabatt för dig
med DN-kort.

Dela med dig av din glädje till andra och skapa din egen familjeannonser på DN.se/familjeannonser. Ett tillfälle att fira något som bara inträffar en gång i livet - ett nyfött barn, en efterlängtat födelsedag eller ett guldkantat jubileum. Du som har DN-kort publicerar annonsen i tidningen för 536 kr (ord pris 670 kr). Enklare kan det inte bli! Det finns alltid något att fira. Gå in på DN.se/familjeannonser

DN.

PETER CARLSSON & BLÅ GRODORNA

KRISTIN STENERHAG STAFFAN WIKLANDER
KJELL GUSTAVSSON PÅR GREBACKEN

"Vilken härlig entertainer!" GD

"Alldeles lysande" DT

"Fenomenala musiker... Underfundigt,
intelligent och folkligt" ST

"Han är en underhållare
av stora mått!" VF

NY SHOW! ETT INHOPP

I dag kl 12.00 släpper vi biljetter till maj-förest.
Endast 8 förest perioden 8 maj tom 31 maj!
För datum o tider - se scalateatern.se

FRIA PROTEATERN

HOPPETS LILLA ORKESTER

—ANDRA SÅNGER AV
VLADIMIR VYSOTSKIJ
OCH HANS VÄNNER

Föreställningar 1-30 mars.

Scala TEATERN

Wallingatan 32-34. 08-14 35 75, tis-tors 12-17
samt 2 timmar före förest.

www.scalateatern.se

JERRY

THE FAREWELL SHOW

with

Jerry Williams

SISTA 6
SHOWERNA!

SPELAS PÅ CIRKUS I STOCKHOLM T O M 8 MARS

Biljetter: Cirkus 08-660 10 20, Ticnet.se 077-170 70 70, blixten.se

Blixten&co

RINGSIDE EVENT

STUREPLANSGRUPPEN

BIOPROGRAM 25 – 27 FEBRUARI

sf.se/barnvagnsbio

Ge bort ett presentkort
Den perfekta presenten
Läs mer på
sf.se/presentkort

<p>12 Years a Slave (15 år) Oscar® nominerad! Drama av Steve McQueen med Chiwetel Ejiofor Speltid: 2 tim 13 min HERON CITY: 21.00 SERGEL: 21.10 STURE: 15.00, 18.45 SÖDER: 18.00</p>	<p>Emil och Ida i Lönneberga (Btill) HERON CITY: 13.45 KISTA: 11.40 SERGEL: 10.45, 12.50 SÖDER: Ti 12.10</p>	<p>Gravity 3D (11 år) Oscar® nominerad! Thriller, George Clooney, Sandra Bullock Speltid: 1 tim 31 min SERGEL: 16.30, 21.30</p>	<p>Inside Llewyn Davis (15 år) Oscar® nominerad! SERGEL: 18.00 SÖDER: 21.20</p>	<p>Lone Survivor (15 år) Oscar® nominerad! Action, Mark Wahlberg, Eric Bana, Emile Hirsch Speltid: 2 tim 1 min HERON CITY: 18.15, 21.30 KISTA: 18.40, 21.30 SERGEL: 17.45, 21.35</p>	<p>Sune på bilsemester (Btill) HERON CITY: 11.45, 13.00, 14.15, 16.45 KISTA: Ti 12.40 On-to 13.20 SERGEL: 12.45, 15.10 SICKLA: 12.00 SÖDER: Ti 14.00, 16.15 TÄBY: Ti 15.20 VÄLLINGBY: 11.00</p>	<p>The Wolf of Wall Street (15 år) Oscar® nominerad! Komedi av Martin Scorsese med Leonardo DiCaprio Speltid: 3 tim 0 min HERON CITY: 19.15, 20.15 KISTA: 20.00, 20.40 RÅSUNDA: 20.00 SERGEL: Ti 17.50, 20.50 On-to 17.50, 20.10 SICKLA: 20.30 SÖDER: Ti 20.10, 20.50 On-to 20.30, 20.50 TÄBY: 19.30</p>	<p>SERGEL: On-to 11.15, 13.30, 15.00 SICKLA: On-to 11.45, 14.00, 16.00 SÖDER: On-to 11.45, 13.50, 15.50 TÄBY: On-to 10.15, 12.30, 15.20 VÄLLINGBY: On-to 10.30, 12.50</p>	<p>RIGOLETTO Kungsgatan 16. K.o. 14.00</p> <p>RIGOLETTO VIP Kungsgatan 16. Tillträde till lounge/bar 45 min innan föreställning. Läsk och popcorn ingår. Inga rabatter gäller. 18 år</p>	<p>American Hustle (11 år) Oscar® nominerad! GRAND LIDINGÖ: Ti 20.10 On-to 20.00 HERON CITY: 11.30, 14.30, 17.45, 20.45 KISTA: 14.30, 18.10, 21.10 RIGOLETTO: 15.00, 18.15, 21.30 RIGOLETTO VIP: 15.00, 18.15, 21.30 RÅSUNDA: 21.00 SERGEL: 18.25 SICKLA: 18.15, 20.45 SÖDER: 15.45, 18.30, 21.30 TÄBY: 18.30 VÄLLINGBY: 20.20, 21.20</p>	<p>Frost - eng tal 3D (7 år) Oscar® nominerad! HERON CITY: 12.00, 14.30, 17.30, 20.00 KISTA: 14.40 RIGOLETTO: 14.30 SERGEL: 12.00, 18.10, 20.40</p>	<p>Hallåhallå (Btill) HERON CITY: 15.45, 18.20 KISTA: Ti 15.30, 18.20 On-to 18.20 RÅSUNDA: 17.30 SAGA: 11.45, 14.15, 17.45, 20.30 SERGEL: 18.40 Svensktextad: 14.40 SICKLA: 18.45 SÖDER: 16.10, 19.00 TÄBY: Ti 12.55, 17.40 On-to 17.40 VÄLLINGBY: 17.20</p>	<p>Jack Ryan: Shadow Recruit (11 år) Action av Kenneth Branagh med Chris Pine Speltid: 1 tim 40 min HERON CITY: 21.00</p>	<p>Mandela: vägen till frihet (15 år) Oscar® nominerad! SAGA: 14.15, 20.30</p>	<p>Monica Z (7 år) Guldbaggebelönad! SAGA: 17.45</p>	<p>Nymphomaniac (inkl 20 min paus) (15 år) STURE: 17.30</p>	<p>Sådan far, sådan son (15 år) Drama av Hirokazu Kore-Eda med Masaharu Fukuyama Speltid: 2 tim 0 min RIGOLETTO: 14.30, 17.15, 20.00</p>	<p>Tillbaka till Bromma (7 år) HERON CITY: 13.45, 16.15, 17.15, 19.30 KISTA: 15.10, 19.00, 21.20 KLARA: Barnvagnsbio: To 12.30 RÅSUNDA: Ti 19.00 On-to 18.30 SAGA: 13.15, 15.45, 18.30, 21.15 SERGEL: 20.30 Svensktextad: 18.50 SICKLA: Ti 15.15, 18.00 On-to 18.00 SÖDER: 16.30, 19.00, 21.15 TÄBY: 15.20, 19.00</p>	<p>The Hunger Games: Catching Fire (11 år) HERON CITY: 19.00 KISTA: 20.50</p>	<p>The Monuments Men (11 år) Drama, George Clooney, Matt Damon, Cate Blanchett Speltid: 1 tim 58 min GRAND LIDINGÖ: 18.15, 20.45 HERON CITY: 15.20, 17.00, 20.15 KISTA: 18.00, 20.45 RIGOLETTO: 14.30 RÅSUNDA: 18.00, 20.30 SERGEL: 14.30, 18.30, 21.20 SICKLA: 18.30, 21.15 SÖDER: 1 5.15, 18.50, 21.35 TÄBY: 21.30 VÄLLINGBY: 17.20, 19.50</p>	<p>Österträffen (11 år) Guldbaggebelönad! KLARA: Ti 12.30, 15.45, 18.15 On-to 15.45 SERGEL: 20.50 STURE: 12.30 SÖDER: 13.00, 18.40, 20.45</p>	<p>Winter's Tale (11 år) Drama, Colin Farrell, Jessica Brown Findlay Speltid: 1 tim 58 min HERON CITY: 18.45, 21.30 SERGEL: 18.15, 21.00</p>	<p>Din biograf För visningsdagar och tider se ovan Grand Lidingö Lidingö Centrum. Kassan öppnar 12.30</p>	<p>Tingeling och piratfen - sv tal (Btill) PREMIÄR ONSDAG! HERON CITY: On-to 12.15, 14.45 KISTA: On-to 12.20, 14.20, 16.20 SERGEL: On-to 10.40, 12.50 SÖDER: On-to 12.10, 14.10 VÄLLINGBY: On-to 14.50</p>	<p>Tingeling och piratfen - sv tal 3D (Btill) PREMIÄR ONSDAG! Animerad familjefilm av Peggy Holmes Speltid: 1 tim 18 min GRAND LIDINGÖ: On-to 13.00 HERON CITY: On-to 11.45, 14.15 KISTA: On-to 11.45, 13.45, 15.45 RÅSUNDA: On-to 14.00</p>	<p>Klara biograf Kulturhuset, Sergels Torg. Kassan öppnar 30 minuter före varje föreställning</p>	<p>PARK Sturegatan 18. Abbonerat</p>	<p>Skandia Drottninggatan 82. Filmvisning varje fre-sö!</p>	<p>STURE Birger Jarlsgatan 41 Kassan öppnar 12.00</p>	<p>SÖDER Medborgarplatsen - Folkungatrappan 2. Kassan öppnar 10.30</p>	<p>TÄBY Täby Centrum. K.o. ti 10.00, on-to 09.45 Välj Södra garaget för parkering.</p>	<p>VÄLLINGBY Vällingby Centrum. Kassan öppnar 10.00</p>
--	---	---	---	--	--	--	---	--	---	---	---	--	--	--	--	---	--	--	---	---	---	---	--	--	--	---	--	--	---	---	--

På Filmstaden Sergel, Filmstaden Kista, Filmstaden Täby och Grand Lidingö har du möjlighet att sitta extra bekvämt i våra breda och lutningsbara Plusstolar med extra benutrymme. På Filmstaden Täby kan du dessutom välja våra lyxiga VIP-fåtöljer. För en biografupplevelse utöver det vanliga kan du även boka plats i vår VIP-salong på Rigoletto. Läs mer på sf.se.

Köp/reservera biljett på sf.se eller direkt i mobilen via vår app eller mobil.sf.se

Gå på bio ett stenkast från Stureplan.

Zita BIRGER JARLSGATAN 37
www.zita.se • T: 23 20 20
Kassan öppnar 11.30
Betongnatt.....18.15, 21.00
Sådan far, sådan son.....15.45, 18.30
Främling vid vatten sista visningarna!.....ti-to 20.45
Det förlutna.....15.30, 18 (on-to ej 18)
Hästmannen - sista striden kort tid kvar!.....14.00
Blå är den varmaste färgen.....20.15 (ej to)
Hotell sista visningarna!.....ti-to 13.45
Ilo Ilo kort tid kvar!.....13.30
De dansande andarnas skog.....16.00
Kort & Gratis: Pussy Have the Power... 18
Barnens bio - hela sportlovet:
Desmond och träskpatraskfällan.... 12.30
Aprikoser, Aston & Vinga.....ti-to 12 fr-sö 11.45
Victor och Josefina...ti-to 12.15 fr-sö 12.45
Premiär fredag: Metalhead
www.zita.se • www.sf.se • www.zita.se • www.sf.se • www.zita.se • www.sf.se

STURE BIRGER JARLSGATAN 41
Köp biljetter på sf.se
Kassan öppnar 12.00

BIO RIO HORNSTULLS STRAND 3 25-27 FEB

BABYBIO: MONICA Z TI 11
KAFEBIO: MONICA Z TI 15

SÅDAN FAR SÅDAN SON
ONLY LOVERS LEFT ALIVE
TI 20, ON 20.30, TO 17.30
TEATER: WAR HORSE TO 20

BILJETTER: BIORIO.SE • 08 66 99 500

Cinemateket FILMHUSET BORGV. 1
PROGRAM 25 FEBRUARI T. 665 12 56

Cinemateket Live: med Agnès Varda!...18
Agnès stränder Agnès Varda inleder...20
www.cinemateket.se

T-bana Karlaplan. Caféet öppet före visningarna!

STOCKHOLMS KVALITETSFILMBIOGRAFER

Grand / Victoria

PROGRAM 25 - 27 FEBRUARI

GRAND Sveavägen 45
kassan öppnar ti 14.00, on-to 14.30

12 Years a Slave
Oscar® nominerad!
15.00, 21.00 15 år

American Hustle
Oscar® nominerad!
Ti 18.10, 21.00 11 år
On-to 15.20, 18.10, 21.00

Det förlutna 15.40, 18.10 15 år

Her **Oscar® nominerad!** 20.10 Btill

Le Week-end 18.30 Btill

Mandela: vägen till frihet
Oscar® nominerad! 15.10 15 år

One Chance 17.50 7 år

Philomena **Oscar® nominerad!**
Ti 14.30, 20.35 On-to 20.35 Btill

VICTORIA Götgatan 67
kassan öppnar 14.30

12 Years a Slave
Oscar® nominerad! 20.15 15 år

Austenland 18.45 7 år

www.svenskabio.se eller 08 - 5626 0000

Blå är den varmaste färgen - kapitel 1&2
Guldbaggebelönad! 20.15 15 år

Dagarnas skum 16.40 7 år

Det förlutna 17.30 15 år

Her **Oscar® nominerad!**
16.00, 18.45, 21.15 Btill

Inside Llewyn Davis
Oscar® nominerad! 15.20, 17.45 15 år

Le Week-end 16.20, 21.00 Btill

Nymphomaniac (inkl 20 min paus) 18.30 15 år

One Chance 15.00, 17.30 7 år

Philomena **Oscar® nominerad!** 15.00 Btill

Sådan far, sådan son
15.40, 18.15, 20.45 15 år

The Wolf of Wall Street
Oscar® nominerad! 20.00 15 år

PUBLIKSUCCÉ
ÖVER 500.000 BIOBESÖKARE!

"Rolig och man skrattar mycket!" - Lilla Aktuellt

"BILSEMESTERN SÅ MYCKET BÄTTRE" - Lilla Aktuellt

Sune

William Ringsström, Morgan Alling, Anja Lundqvist, Julius Jimenez Hugoson, Hanna Effors Elfsström

FILMSTADEN SERGEL 12.45, 15.10
FILMSTADEN SÖDER Ti 14.00, 16.15
FILMSTADEN VÄLLINGBY 11.00
FILMSTADEN SICKLA 12.00 11.45, 13.00, 14.15, 16.45

FILMSTADEN KISTA Ti 12.40 On-to 13.20
FILMSTADEN TÄBY Ti 15.20
FILMSTADEN HERON CITY 11.45, 13.00, 14.15, 16.45

KÖP/RESERVERA: sf.se, mobil.sf.se • Barnfyllnaden

Disney
Tingeling

FORGET ABOUT LOVE
NYMPH()MANIAC

STURE • VICTORIA sf.se svenskabio.se

MERYL STREEP JULIA ROBERTS
EN FAMILJ
AUGUST: OSAGE COUNTY
BIOPREMIÄR 28 FEBRUARI

STURE • VICTORIA sf.se svenskabio.se

EN FAMILJ
AUGUST: OSAGE COUNTY
BIOPREMIÄR 28 FEBRUARI

BIOPROGRAM TISDAG 25 FEBRUARI 2014

SOLLENTUNA BIO Tel: 96 12 14
Emil & Ida i Lönneberga 60:.....09.30, 15.00
Bamse & Tjuvstaden 60:.....09.30, 12.00, 13.30
Frost 75:.....09.30, 14.30, 16.45
Frost (3D) 100:.....12.15
Lego 75:.....12.30
Sune på bilsemester 75:.....15.00
Hundraåringen 85:.....16.30
Tillbaka till Bromma 85:.....17.00
The Monuments men 90:.....18.45
American Hustle 90:.....18.45
Hallåhallå 85:.....19.00
Tillbaka till Bromma 85:.....19.30
American Hustle 85:.....19

FALKEN JAKOBSBERG Tel: 580 358 00
Frost 3D 95:.....13
Emil & Ida i Lönneberga 60:.....13
LEGO Filmen 75:.....13.30
Bamse & Tjuvstaden 65:.....14, 16, 15
Sune på bilsemester 80:.....14
12 years a slave 85:.....15

LEGO Filmen 3D 95:.....15.15, 18.15
Frost 2D 75:.....15.45
Hundraåringen 90:.....16.15, 19.30
Hallåhallå 85:.....18.45
Tillbaka till Bromma 85:.....19.30

sollentunabio.se • eurostar.se

Dagens datum

Den 25 februari 1978 inträffade "Anaris-olyckan". Åtta personer frös ihjäl under en snöstorm i Jämtlandsfjällen.

Dagens namn:

Sigvard, Sivert

Chef för familjeredaktionen: Jan Falk
08-738 2118, familj@dn.se

Frågor om minnestexter: vardagar 10.30-12.00
Annonser: familjeannonser@dn.se 08-738 13 65

DN gratulerar.

Foto: Eva-Karin Gyllenberg

Snickaren som vårdar kulturen

Älderman låter gammalt, men det behöver inte vara så. Det är Edvin Eklund ett lysande exempel på. Han är trots sin ringa ålder (27 år) ny älderman i Skansens snickerifabrik.

• Det doftar ljuvligt i snickerifabriken där Edvin Eklund visar besökarna runt bland alla maskiner, verktyg och travar med virke. I ett hörn står en samling spjältpallar i björk med furusits och väntar på att bli målade vita med linoljefärg. Så småningom ska pallarna säljas i Skansensbutiken.

På hyvelbänken ligger delar till det som ska bli en upphängningsanordning för renskinn i samevisitet. Edvin Eklund går runt på sin arbetsplats och han är mäktigt stolt – både över själva arbetsplatsen och över att få vara en del av hantverkstraditionen.

Som älderman är han verkstadschef och ansvarig för att snickerifabriken är bemannad så gott som dagligen. Annars blir besökarna besvikna och besökarna är många, ibland uppemot 600 per dag. Frågorna är inte riktigt lika många, men ändå.

– Utländska turister ställer ofta frågor om Ikea, säger Edvin Eklund. Han är klädd i tidstypiska arbetskläder från Skansens klädskammare. Själva huset, som tidigare stått i Hultarp utanför Virserum, kom till Skansen från Småland 1991 och ska skildra 1920-talet, både när det gäller verktyg, arbetsmetoder och produkter.

På en ställning hänger ett par hörselkåpor, knappast från 1920-talet. Eller?

– Nej, men de är bra att ha när

maskinerna låter, urskuldar han sig.

Den förra äldermannen, Sören Rapp, gick i pension förra året och Edvin Eklund berättar engagerat om hur viktigt det är att all kunskap från tidigare äldermann dokumenteras.

– Det är ett immateriellt kulturarv som Skansen har i uppdrag att bevara, säger Edvin, som har en gedigen utbildning. Han gick först två år på Grebbestads folkhögskola och därefter tre år på Carl Malmsten – Furniture Studies. Lägg därtill ett antal studieresor, bland annat till Japan, Finland, Danmark och Nederländerna plus att han gjorde ett studieuppehåll på två terminer under Carl Malmsten-åren för att prova lyckan som träslöjds lärare i Sätterskolan.

Det var nyttig praktik för i dag kan han kombinera själva finsnickeriet med det pedagogiska.

– Det är roligare att få hålla på med trä än att enbart undervisa, samtidigt kände jag ett behov av mänsklig kontakt så det här passar mig perfekt, säger han och tar fram

Det är en underbar taktill känsla att arbeta med trä. Och dessutom överraskar det en ibland.

Edvin Eklund Gratuleras till: Är ny älderman i Skansens snickerifabrik. I anställningskontraktet står det museipedagog med snickerikompetens.

Aktuell: Fram till 2 mars kan man se Edvin Eklunds gesällarbete, ett karamellskåp, men också examensarbetet där han ger en provkarta på hur man sandbränner fanér på den pågående Carl Malmstenställningen på Waldemarsudde. **Favoritträslag:** Björk **Bor:** Lägenhet i Bredäng, som han delar med en kompis och en katt

Familj: Stor och fin **Spelar gärna:** Piano, gitarr, dragspel och fotboll

Äter helst: Vegetariskt **Dricker gärna:** Egenhändig tillverkad ginger ale.

ett stycke animaliskt lim från bänken. Det luktar speciellt och detta lim är något som fascinerar många besökare. Både för formens skull och för den starka lukten.

För det är något visst med lukten – eller rättare sagt doften i ett snickeri.

– Doften av nysågad furu är min definition av trä, säger Edvin Eklund. Han har många sorters trä i fabriken. Roligast tycker han naturligtvis att det är att få arbeta med material som växt på Skansen.

Man behöver inte prata länge med denne unge älderman för att konstatera att han är en god representant för sitt skrå.

– Trä är världens bästa material att arbeta med, säger han lyriskt och förklarar i nästa andetag varför:

– Det doftar helt fantastiskt och känns helt fantastiskt. Det är en underbar taktill känsla att arbeta med trä. Och dessutom överraskar det en ibland.

På gott eller ont?

– Oftast på ont, men det är det som är kul, säger Edvin, som på frågan om favoritträslag säger att han borde svara ek med tanke på att han heter Eklund, men det gör han inte.

– Jag funderar ofta på det och kommer alltid fram till björk av både ekologiska och ekonomiska skäl, men framför allt tilltalar det mig estetiskt. Jag tycker att det är intressant att kunna lyfta fram vanlig hederlig björk till något exklusivt.

Finns det något träslag du undviker att arbeta med?

Svaret kommer blixtn snabbt:

– Regnskogsträ.

Eva-Karin Gyllenberg
eva-karin.gyllenberg@dn.se

Dödsfall.

Axel Gisslén

Förrre kommunalrådet i Örebro, Axel Gisslén, har avlidit i en ålder av drygt 84 år.

• Han var född i Jämtland, blev skogsarbetare efter genomgången folkskola och tillhörde den arbetarungdom som av ekonomiska skäl inte kunde få vidare utbildning på den tiden. Senare bedrev han privatstudier på Hermods och gick på Socialinstitutet. Arbeta inom socialtjänsten förde honom till Örebro, där han så småningom valdes till socialdemokratisk ordförande i kommunstyrelsen och ledamot i partistyrelsen på nationell nivå. Han deltog aktivt i utformningen av den nya socialpolitiken på 1970-talet med uppdrag för socialdepartementet och Socialstyrelsen. Den hade ledstjärnor som förebyggande, frivillighet, jämlikhet, ickediskriminering, empati och integration, ideal som delvis eftersatts i dagens politik.

Axel Gisslén kunde förena teori och praktik till en trovärdig ideologiskt baserad politik. När han talade på partikongresserna lyssnade åhörarna extra i många knäckfrågor som Israel-Palestina konflikten. Han sa att man bör begränsa politikernas mandattid för att undvika maktfullkomlighet, men samtidigt acceptera att när de har makt kunna utträta konkreta saker.

Han var en av dem som gjorde mest efter kalla kriget för att utveckla ett förtroendefullt civilt samarbete mellan Sverige och Ryssland nedifrån-upp – inte uppifrån-ned – på lokal nivå. Han gick i spetsen för ett samarbete mellan Örebro och Novgorod och tog initiativ till att där starta studiecirkel och en folkhögskola och inspirera till bildandet av ett socialdemokratiskt parti. Han upplevde korruptionen och det utbredda alkoholmissbruket bland män och såg framför allt i kvinnors roll ett ryskt framtidshopp.

2000-2002 ledde jag ett regeringsprojekt med placering i Luleå i syfte att intensifiera de svenska insatserna, särskilt de nordsvenska, inom Barentssamarbetet. Jag sökte därför kontakt med Axel Gisslén. Han delade generöst med sig av sina erfarenheter, skrev en bilaga till vår regeringsrapport och medverkade som mycket uppskattad talare vid våra två stora konferenser i Piteå och Luleå, den senare med utrikesminister Anna Lindh som huvudtalare.

Axel Gisslén gick den långa vägen och var en förebild inom den socialdemokratiska rörelsen av en sort som knappast längre existerar.

Gunnar Lassinantti

Regler för minnestexter.

Texterna får vara högst 2 000 tecken. De ska inledas med den avlidnes hemort, ålder och närmast anhöriga samt undertecknas med för- och efternamn. Mejla till familj@dn.se.

Dödsfall.

Peter Holmberg

Peter Holmberg har avlidit i en ålder av 69 år. Hans näraste är sambon Eva Hammar, dottern Mirre i äktenskapet med Heppi Holmberg och barnbarnet Ella.

● Peter växte upp vid Stureplan i Stockholm. På modernet härstammade han från Kåringö. Där har familjen haft sitt fritidsboende från Peters allra tidigaste barndom.

Han var en sann humanist med en stor kreativ förmåga. Idéerna flödade och de glada upptågerna avlöste varandra. Han var dessutom en skicklig

entreprenör. Redan som gymnasist fanns han med bland dem som organiserade Stockholmsstudenternas karneval. Vi är många som minns hur han satte sin prägel på karnevalstidningen Bruvanvisningen 1965 och 1967, där hans konstnärliga begåvning kom till sin rätt i collage och fyndiga texter.

Peter Holmberg studerade socialpedagogik och filmvetenskap vid Stockholms universitet och var ordförande i studentkårens programutskott. Han gick på IHR och arbetade med film. Han jobbade som reseledare, var produktchef för Club 33 och

fortsatte inom Vingresor. Där var han en viktig länk när resebranschen genomgick en dynamisk fas.

Från 1985 och under tjugo år framöver samarbetade han och sambon Eva Hammar som konferens- och video-producenter i firman Holmberg & Hammar. Uppdragen var att hjälpa företagsledningarna i bland annat SAS och flera andra flygbolag, Statoil, Vattenfall och Luftfartsverket för att bara nämna några, att förmedla nya mål och strategier till alla anställda. Oftast genom konferenser eller Lärande händelser. Peters de vis var: Av en händelse lärde

jag mig något. Han hittade på den ena pedagogiska idén efter den andra. Han kunde få uppemot tusen deltagare engagerade och delaktiga i konferensens innehåll med hjälp av interaktiva tekniker som han utvecklade i sin aldrig sinande kreativitet. Idéer som förhoppningsvis fortfarande används i konferenssammanhang.

De tre senaste vintrarna när Peters hälsa sviktade har han och Eva tillbringat i Nerja i södra Spanien, där Peters hjärta stannade.

För vänner och kolleger Lars Gunnar Erlandson

Margit Tell

Margit Tell, Bromma, har avlidit 91 år gammal. Hennes näraste är sonen Åke, barnbarn och barnbarnsbarn.

● Den höga åldern grundade hon nog i unga år genom ett stort intresse som utövare av gymnastik, tennis samt skidåkning vintertid. Speciellt skidåkning på längden i den norska fjällvärlden var något hon uppskattade.

Hon föddes i Matteus församling i Stockholm men med koppling till Furudal i Dalarna. Hon växte upp i Haga Norra i Solna där hon träffade sin man Lars. Som nygifta bosatte de sig på Söderlånggatan 10 ("lyckliga

gatan") i gamla Hagalund. I början av 70-talet flyttade de till ett eget hus i Bromma.

Margit kom tidigt in på sin yrkesbana som skrivbiträde/kanslibiträde/sekreterare. Efter flickskolan gick hon nödvändiga utbildningar som kurser i kartritning, skrivmaskin och stenografi. Hon hade anställningar vid Stockholms stads kyrkogårdsnämnd, AB Stockholms spårvägar, Statens industrikommission (Mentalsjukvårdsberedningen), Kommunalförbundet för Stockholms stads och läns regionala frågor. I början på 70-talet kom hon till Stockholms läns landsting där hon avslutade sitt yrkesverksamma liv som mångårig

sekreterare åt dåvarande landshövdingen Gunnar Helén. Ibland pratade hon om småkillarna hon träffade under åren i Landstingshuset vilka många i dag haft och har ledande uppdrag i stat, stad, kommun och landsting.

Kärleken till Stockholms skärgård och dess natur var stark, kontakterna inom Skärgårdsstiftelsen och även landstället på Vätö betydde mycket. Dessförinnan hyrde man olika sommarhus bl.a. på Ljusterö samt Karlsudd. Likaså låg Dalarna henne varmt om hjärtat. Länge hade man en äldre arvsfastighet i Furudal/Näset. Även utlandsresor hägrade. Italien, men framför allt Ma-

deira, var ställen hon med glädje återvände till.

Mina föräldrar var otroligt fina och underbara med stort patos för ordning, reda och människokärlek. Något som också format mina egna värderingar. Mamma blev dock aldrig sig lik efter att hennes man och min far Lars Tell hastigt gick bort i november 2005.

De sista åren bodde mamma på Mälmarbackens sjukhem i Bläckeberg där hon nu avled. Det känns alltid tungt att mista en förälder men jag vill minnas min mor med kärlek och som den hon var i sin glans dagar.

Åke Tell

Till minne.

Alice Babs Sjöblom

Alice Babs hade just fyllt 90 år när Gud plockade upp henne i sin frökorg. En av Sveriges största sångfåglar hade gått ur tiden.

● Alice och Nils Ivars barn satt på sängkanten när Alice tog sina sista tre andetag. Allt gick lugnt tillväga och bara den trygghet en familj kan ge fanns där. Alice kunde släppa taget.

En fin vänskap till Alice växte fram redan under mina fem år som kyrkoherde på Costa del Sol i Spanien.

Sedan länge kyrkvård i en levande aktiv kyrka, Svenska kyrkan i utlandet, önskade hon mig välkommen som präst.

Det var fascinerande hur Alice tillförde något som har med livsglädje att göra. Hennes energi och ljus tecknade alltid omsorg och påhittighet.

Vi for upp i bergen och bjöd in till gudstjänst under blommande mandelträd – fixade en tv-gudstjänst vid en salin sjö med 10 000 flamingor i bakgrunden som altartavla – hittade vacker kyrka, El Angel där vi kunde bjuda in församlingen till gudstjänst.

Alice sjöng och hon älskade att leka med toner – och i sina improvisationer plockade hon in ljuset från bergen och tonerna från fågelsången.

Himmelskt, och församlingen på Costa del Sol stod på solstrålevakt när hederskyrkvården Alice bjöd sång.

När Alice dotter Titti med sin Ehrling kom ned för att göra ett antal konserter slutade det med att en trio bildades när även Alice sjöng med under mandelträden och i Svenska kyrkan i Fuengirola.

Vänskapen mellan oss sträckte sig långt utanför

Spaniens gränser. Varje sommar då hon och Nils Ivar var i Sverige sökte de sig ofta till hjärtat av Dalarna och trakterna kring Siljan. Även här fick vi möjlighet att utforska blommorna och marken och se fåglarna flyga över fjäll och sjö.

Sollerön fick vid några tillfällen mellan konserterna bjuda Alice och Nils Ivar vila. När Alice tillsammans med Titti och Ehrling så gjorde en bejublad konsert i Sollerö kyrka 2003 – då fanns inte en enda plats kvar att uppbära.

I juli 2011 var det begravningsgudstjänst i Uppenbarelsekyrkan, Saltsjöbaden – Nils Ivar Sjöblom, som då var nästan 92 år lämnade Alice i djup saknad.

Under Alice sjukdomsperiod besökte jag henne och talade i telefon regelbundet med henne. Genom vår gemensamma tro kunde hon

och jag fördjupa samtalet. Hon bar på himmelen inom sig och livet hade till och från öppnat sig så pass att det fanns en trygghet och visshet om att något var större.

När jag lämnar över Alice i Guds hand har våren ljusat upp rummet runt kistan. Vi har sjungit psalmer och sånger, lyssnat på musik, bett böner och läst bibelord – och där någonstans går Alice på en ljustråle öster ut – rakt mot den sol som ska gå upp med läkedom under sina vingar.

Utgångspunkt för griftestalet blev orden i den 84:e psaltarsalmen:

När de går genom Bakaträdens dal blir den en flödande källa, höstregnet fyller den med välsignelse. De går genom port efter port, tills de möter Gud på Sion...

Bo Wallin, präst, Sollerön

FAMILJEANNONSER

Dödsannonser och Bröllopsannonser 08-738 13 65, fax 08-738 13 52 eller familjeannonser@dn.se Övriga privatannonser 020-89 89 89 eller beställ direkt på dn.se/annonsera.

DÖDA

L
GOD
V
E

Vår älskade Mor

Alice Babs Sjöblom

* 26 januari 1924
† 11 februari 2014

har efter ett långt och kärleksfullt liv somnat in

LILLEBA LASSE TITTI
med familjer
Släkt och vänner

Begravningen har ägt rum i kretsen av de närmaste Sollerö kyrka den 18 februari Officiant Bo Wallin "Bosse präst"

Vi riktar ett varmt tack till Bosse och Karin Wallin samt Mirjam Claar för alla vackra himmelska toner är vi er evigt tacksamma

Tänk gärna på ALICE BABS JAZZSTIPENDIUM till förmån för unga jazzutövare förvaltas av Kungliga Musikaliska Akademien Bankgiro: 5371-3160 Ange ALICE BABS STIFTELSE

Vår älskade

Alice Wikland

* 6 februari 1914

har idag lämnat oss, släkt och vänner, i djupaste sorg och saknad.

Karlstad 12 februari 2014

EVA och GUNNAR
Adam och Linda
LARS och KERSTHY
Emma

Mamma, där Du är
lyser alltid solen
En Mor dör aldrig

Begravningsakten äger rum i Uppståndelsens kapell Karlstad, fredagen den 14/3 kl 14.00.

Efter akten inbjudes till minnesstund i Villa Rud. Svar om deltagande till Fonus tel 054-15 67 30 eller karlstad@fonus.se senast 12/3. Tänk gärna på Vi-skogen, www.viskogen.se

Vår kära

Gunilla Zethzon

* 26 april 1945

har idag stilla insomnat djupt sördj och saknad.

Tungelsta
den 16 februari 2014

J A N

LENNART

MONICA och PELLE
Oscar Albin

Släkt och vänner

Det finns en glädje
större än sorgen -
glädjen att minnas

Begravningen äger rum i Hälleberga kyrka tisdagen den 11 mars kl. 13.00. Efter avskedet inbjudes till minnesstund i församlingshemmet. Svar om deltagande till Nybro Begravningsbyrå tel. 0481- 145 48 senast 7/3. Valfri klädsel, gärna ljus. Tänk gärna på Läkare Utan Gränser tel. 010-199 33 00 eller bg. 900- 6032.

Ett varmt tack till personalen på ASIH Nynäshamn och Handengeriatiken avd. 2 samt till alla som stöttat med besök, blommor och brev.

IN MEMORIAM

Ragnar Mansén

* 20 oktober 1921
† 25 februari 2004

Älskade make, pappa
morfar och farfar
10 år av saknad

Astrid, barn och barnbarn
med familjer

Näsan är pappas men ögonen
mammans, undrar vems munnen är?
Berätta om underverket i DN.
Sveriges största morgontidning.
Ring 020-898989 och boka din annons.

DN-LÅDAN

SUCCÉ!
BESTÄLL IDAG PÅ
DN.SE/DNKORTET

1.495:-
inkl frakt
(ordinarie pris 1.695:-)

DN-lådan Lovisa från Flexbox klarar stora paket och står stark mot inbrottsförsök, regn och korrosion. Färgerna svart, grafitgrå eller engelskt rött. En personlig skylt ingår i priset (värde 200 kr). Beställ i dag på

DN.se/dnkortet

Korsord

Konstigt i korsorden? Ring Korsordsakuten på 0771-21 21 40!

För övriga frågor kontakta DN:s tävlingsredaktion: korsord@dn.se eller på telefon 08-738 17 96, måndag-fredag mellan klockan 09.00 och 10.00. Lösningar och vinnare till dagens kryss publiceras lördag 15 mars. Lösningarna finns också på www.dagensnyheter.se.

Tisdagskryss. 9

Svårighet ●●●●

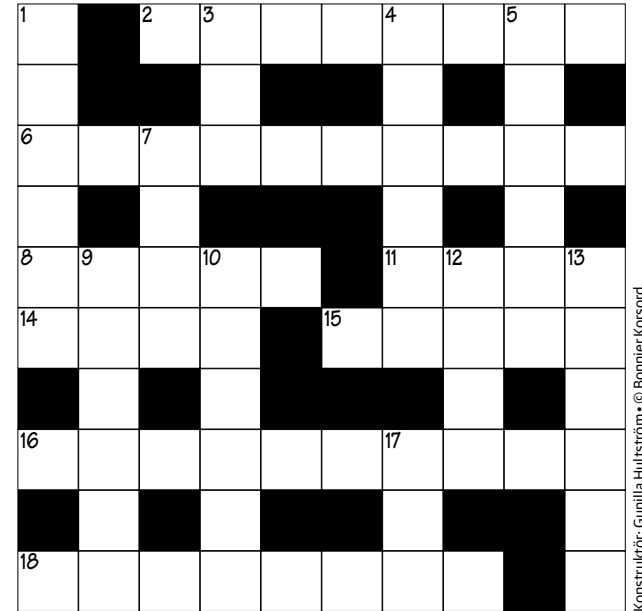
Dagens bryderi.

Svårighet ●●●●

Passa på att ladda med lite näringstillskott på grapefruktens dag.

			NUMERÄR SÖKER FOLK PÅ FLYKT		PASSION- EN		LUGN I STORMEN GICK KLUBBAT	
ORDINÄR KLURIGT SMARTA								
ORKADE SOM I SMÅ- LAND								SLUTORD
SOLO								
VARA VAR OM TINGEN			I ADLIGA NAMN	SJÖ- FÄGEL TAGGIG VARELSE				
			SPIS	STAR- KARE ÄN BÖR	TONER TILL PSALM- EN	GENREN UTAN PER- SPEKTIV		
SVAR- RADE VRESIGT	STÄLLE ÅKET	DÖLJER DRAGEN				KNÖL PÅ NÄVEN		NÄRA OMRÅDE
EN HÄL- SANS PLATS			LAND- MASSA ÖVADE					RODON
GÖR DEN SOM FÅR LILLAN TILL RO SÄFTAS						FEM I PANAMA- KANALEN SLICKA	RYMD- MÄTT	VITTRA SOM TRI- ANGELN
			TAT	FÄLLER KOTTAR		STRESS- AR FILAR GROVT		
ÖVERDRI- VER SINA FÖR- TJÄNSTER						MÄKTA MED ADLA BRITTER		
STIMU- LANS ITE				VARIT UTE OCH GÅTT MED MATTE	KLAPPEN "SER" I DIMMA			DANSA YVIGT
				NÄRA				SKIPAR RÄTT
TYCKAS	TVÄTTA		SUGA I SIG FÖR- SPILLS		HEJDAR VÄGOR JAG LA- TINGKT		KAPAD EXTAS	
					TROTSÄR MAMMA IRIDIUM			
ÄR STÄRKT HOTAD ART			SIDNUM- RERING					
ELDAS UPP	DJUPA RISPOR					JAGA		

VÅGRÄTT

- 2. Kallas gamla skönheter
- 6. Den tärande och pinande längtan
- 8. Vändbar profet
- 11. Vårda
- 14. Kalenderstånd
- 15. Klädsel
- 16. Kan mål leda till
- 18. Slutar i Mora

3. Oändlig tid

- 4. Kan ha fiskprefix
- 5. Hade den som längre tid uppehållit sig på viss plats
- 7. For
- 9. Plussa på
- 10. Bildar bönder
- 12. Råder personer emellan
- 13. Hudton vid trötthet och förtvivlan
- 17. Önskat utsläpp

LODRÄTT

- 1. Passbitarna

Röda kvarn.

I denna ordlek har vi tagit en filmtitel (**A**) och gjort ett anagram på namnet. Till detta har vi sedan tagit en skådespelare, regissör eller annan person som har koppling till filmen och har gjort ett anagram även på denna (**B**).
Försök nu att lista ut vilka namn som efterfrågas. Som ledtråd ger vi något som kan föra tankarna till **A** eller **B**.

A: TJURENS HINDRANDE PORT

B: MAJ MAJSLÖN

Ledtråd: **Film baserad på en folksaga**

Sudoku.

1	7		9					3
	5			3		7	1	
3				4	7			5
5				3		4	7	
	4							2
8	2			7	9	6		1
	8		7	2	1		3	
				4		7		
	1	6		5				9

		4			5	9	7	
	5			3	6			
3			8				6	
	8	6	4	9				
		5			8		3	
								1
								7
		9	7	6	1			
				5				

4								
	2		4		9			
	5	7		8				
				8		4		
							1	4
	1			7	5	2	8	9
					5			
6							7	9
			2		8		1	

Varje våg- och lodrät rad, och varje block, ska innehålla siffrorna 1-9. Varje siffra får finnas med en gång per rad och block.

Eine Malmberg, konstruktör
Gunilla Hultström, konstruktör

Gårdagens lätta

2	4	5	1	8	3	7	9	6
8	7	9	5	4	6	3	1	2
6	3	1	7	2	9	4	5	8
9	1	3	4	7	8	6	2	5
5	6	4	9	3	2	8	7	1
7	8	2	6	1	5	9	4	3
4	2	7	8	6	1	5	3	9
3	9	6	2	5	7	1	8	4
1	5	8	3	9	4	2	6	7

Gårdagens svåra

8	1	5	7	3	2	9	4	6
6	7	9	4	1	8	3	5	2
2	3	4	9	6	5	1	8	7
5	2	3	6	9	4	8	7	1
1	8	7	5	2	3	6	9	4
4	9	6	1	8	7	2	3	5
3	5	2	8	7	1	4	6	9
9	4	8	2	5	6	7	1	3
7	6	1	3	4	9	5	2	8

Gårdagens supersvåra

4	8	9	5	3	7	2	1	6
7	1	2	6	9	4	5	3	8
3	6	5	1	2	8	7	4	9
5	4	7	2	8	1	6	9	3
9	2	6	7	4	3	8	5	1
1	3	8	9	5	6	4	7	2
2	5	1	8	7	9	3	6	4
8	9	4	3	6	5	1	2	7
6	7	3	4	1	2	9	8	5

Gårdagens Ordoku

G	D	A	E	I	S	R	N	T
R	N	E	G	D	T	I	S	A
T	S	I	R	A	N	E	G	D
E	A	D	S	N	G	T	R	I
S	R	G	I	T	A	D	E	N
I	T	N	D	E	R	G	A	S
N	E	S	T	R	D	A	I	G
A	I	T	N	G	E	S	D	R
D	G	R	A	S	I	N	T	E
A	D	E	G	I	N	S	T	

Gårdagens bryderi

S	P	A	T	I	L	A		
R	R	O	D	B	E	N	A	
F	E	D	E	R	A	L	T	
M	M	A	G	A	S	I	N	
M	I	N	U	T	C	K		
E	L	S	K	A	L	D		
A	R	K	E	T	Y	P	I	
I	R	E	N	O	M	E		
I	N	K	A	S	S	O	A	
G	T	L	Ä	X	A			

Soldyrkare
● En rekordtidigt huggorm plåtades på Sandemar utanför Dalarö i lördags av Mikael Huss.

Nisse

Det hetaste att heta

Det var nog en rätt ovanlig grundskoleklass jag gick i. Inte bara fanns där tre tvillingpar på strax under trettio elever, där fanns också tre Mikael och tre Katarina. Ingen av dem kallade vi för det, av förväxlingstekniska skäl fick de heta smeknamn eller sitt efternamn.

Sen dess har jag träffat rätt många ytterligare Mikaelar och Katarinor, dock skulle jag ha svårt att på rak arm dra mig till minnes trettio av någondera.

Min farfar, däremot. När han berättade om sin uppväxt i förra sekelskiftets Göteborg kunde han räkna upp fler än trettio olika Kalle bara från grannskapet. Alla med sitt speciella tillnamn, som Kalle Bråttom, Kalle Ilsketappen, Vackre Kalle eller Skit-i-tunnas Kalle.

Vår nuvarande har nummer sexton och namnskicket i vårt kungahus verkar inte vara mer varierat än bland arbetarna i 1800-talets Göteborg.

Att Kalle har blivit själva typnamnet för en göteborgare förefaller inte helt gripet ur luften. (Glenn spelar inte ens i samma division.) Det antyder också att mängden av namn som man valde mellan på Lindholmen i slutet av 1800-talet inte var så stor.

Fast farfar hette Fritiof Ansgarius, det gjorde ingen annan.

Kungen kallas sällan Kalle, åtminstone i direkt tilltal, men har i Sverige hetat det oftare än något annat. Vår nu-

varande har nummer sexton och namnskicket i vårt kungahus verkar inte vara mer varierat än bland arbetarna i 1800-talets Göteborg. Ska man hitta något annat än en Karl, Oskar eller Gustav får man backa ända till mitten av 1700-talet och Adolf Fredrik.

Allihop namn som är väl representerade även bland allmogen i Sverige. Ja, rent av så väl representerade att de i dag kan uppfattas som gamla bondenamn, även om syftet en gång nog var att låna lite av den kungliga glansen.

När prinsessan Estelle föddes 2012 trodde många att det skulle leda till rena epidemin av Estellor i dopplängderna, i stället rapporterades året efter att namnet hade sjunkit i popularitet. Som om ingen längre vill bli påkommen med så enkla knep.

Och nu har Sverige fått en prinsessa till, en amerikanska denna gång. Vars namn genast blev spännande eftersom föräldrarna valde att bara berätta att de hade bestämt vad flickan ska heta, inte vad.

Om det skulle bli en ny namntrend vore det verkliga nyskapande.

Nils Hansson

Mitt i krysset hamnade den röda bilen i snöfallet nyligen. Bengt Håkanson stod på Skans-tullsbron och plåtade ner mot rondellen vid Skansbron.

Namn och Nytt i DN sedan 1909

Redaktör:
Peter Ganneby
Redigering:
Rolf Stohr
E-post:
non@dn.se
Telefon:
08-7381019

Vem castar första scenen?

- Du är vad du äter!
- Jag gillar Pucko ...
Anonym, Ekerö

Är det årets sista snövessla? Den dokumenterades av Ulla och Bo Pettersson i Akalla i helgen.

Lite gnissligt i kompiskretsen? Elsa insåg att det finns möjlig hjälp - på burk.

Buller och bling.

Illustration: Håkan Ljung

Om att välja

Tänk dig Mendelssohns åttonde stråksymfoni, tänk dig rotmos med fläskkotlett. Här finns källor till vållust och ljuv poesi fastän skilda till skepnad och sätt. Men vad älskar vi mest? så funderar vi, och den frågan är inte så lätt. Vi kan välja som så. Vi kan välja som si mellan Mendelssohns åttonde stråksymfoni eller rotmos med fläskkotlett.

Holmberg

Ingen blev sjuk

Nej vi kan inte bräcka Björn Dahlbergs gamla surströmmingsburk från 1972 (NoN 21/2). Men vi öppnade och åt av en 11 år gammal surströmmingsburk som stått i en potatiskällare i Dalarna. Strömmingen var lite lös, men fullt ätbar. Ingen blev sjuk. Kan någon bräcka detta? Cathrin Dunger

OS-spaning

Tv-kommentatorn: Han ligger fint i banan!

Bisittaren: Och där får han in sin tolvsexti!

Tv-kommentatorn: Och där bonkar han babusjkan!

Rätt avlyssnat vid sändningarna från OS-grenen slopestyle, intygat
Lennart Modig

Viftoffer

● OOOO. Avd f Obestriddigen Oerhört Ovanliga Ord

Såg ordet viftoffer i en text. Letade förgäves efter det i många uppslagsverk. Det kommer väl när Svenska Akademiens ordbok är framme vid bokstaven V.

Ordet lever nämligen bland dem som inte gillar nya bibelöversättningen. I 1917 års bibel förekommer det 15 gånger. I de sällan studerade, omfångsrika beskrivningarna för hur offer skulle utföras i Salomons tempel (sedan det rivits utförs icke längre offer i judendomen).

"Viftoffer" återfinns i tyska och engelska bibeln. Men inte i franska,

ryska, grekiska eller latinska översättningarna, jag har sett efter.

Enkel förklaring. Ordet är ett påhitt av Luther! "Webeopfer" står det i hans översättning. Luther gjorde ett särskilt ord för hur man bara höll upp vissa offergåvor mot altaret utan att bränna dem. "Weftoffer" blev det på svenska.

Den svenska bibelkommissionen opererade bort viftoffer, som uppenbarligen inte finns i det hebreiska originalet. Men man behöll idén med ett särskilt ord. På fyra ställen står det "lyftoffer". Lite värdigare än att stå och vifta i templet.

I moderna tyska översättningar förekommer ordet "Schwingopfer".

Staffan Skott

Medelålders plus av Sven-Bertil Bärnarp. Tecknad för DN.

